

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΗΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀπλοῦς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐνάγγυσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ : Ἐτήσια δραχμᾶς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ : Αἰγύπτου γρόσια διατηρ. 50.— Ἄμερσβ. δολάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνος καὶ Τρίμηνος ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουσι τὴν 1ην οἰουδιότητος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὅδος Ἐφραίμου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 5 Ἰουλίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 31

Ἡ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Τὸ τέλος παντὸς τοῦ ἐπιγελοῦ

Δευκὰ πανὰ σκέπασαν τ' ἀγάλματα καὶ τὶς ζωγραφιᾶς στὴν κάμαρα τῆς Εὐίας. Λόγια σιγομίλητα, βήματα σιγανὰ πάνω στὸ χαλὶ τάραζαν μοναχὰ τὴ σιγὴ αὐτῆς τῆς κάμαρας, ἔπου εἰσχωροῦσε ἓνα ἀμυδρὸ φῶς ἀπὸ τὰ κλειστὰ παραθυρόφυλλα.

Τὸ κρεβάτι ἦταν κατάλευκο, καὶ στὴ σκιά ἀπὸ τὶς δυὸ πτεροῦρες τοῦ ἀγγέλου, ἀναπαύονταν ἓνα κοιμισμένο σωματάκι — βυθισμένο στὸν ὕπνο ἀπ' ἔπου δὲν ζυπνὰ κανεὶς ποτέ.

Τὴν εἶχαν ντύσει μὲ τὸ λευκὸ φόρεμα ποῦ τῆς ἄρσεε νὰ φορεῖ ὅταν ζοῦσε. Τὸ φῶς, περνώντας ἀπὸ τὶς ρόζ κουρτίνες, ἔρριχνε ρόδινη ἀνταύγεια εἰς τὴν κλινίδα τοῦ προσώπου τῆς. Καὶ θάλεγε κανεὶς πὼς εἶναι βυθισμένο σ' ἓναν φυσικὸ ὕπνο τὸ πρόσωπο αὐτὸ, ἂν δὲν εἶχε τὴν οὐράνια ἔκφραση, ποῦ τῆς ἀφαίρουσε κάθε τι τὸ ἐπιγεῖο.

Ὁ Σαιν Κλάρ τὴν κοίταξε μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα. Ποῖός θὰ μπορούσε νὰ περιγράψει τὶς σκέψεις, ποῦ πλημμυροῦσαν τὸ νοῦ τοῦ ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ εἶχε φύγει πιά ἡ ἀγαπημένη του ὑπαρξή! Ὅλα τ' ἀκούγε θαμπὰ καὶ συγχισμένα τριγύρω τοῦ. Τοῦ μιλοῦσαν, ἀπαντοῦσε δίχως νὰ ξέρει τί λέει, κι' ὅλα τοῦ φαίνονταν ὡς ἓνα ἐφιαλτικὸ ὄνειρό.

Τὴ στιγμή ἐκεῖνη, μπῆκε μέσα ἡ Ρόζα μ' ἓνα πανέρι λουλούδια. Καθὼς εἶδε τὸν κύριό τῆς, ὀπισθοχώρησε, ἀλλὰ βλέποντας πὼς δὲν τὴν εἶχε ἀντιληφθεῖ, πλησίασε γιὰ νὰ στολίσαι

μὲ τὰ λουλούδια τῆς τὸ νεκρικὸ κρεβάτι.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ πάλι, κι' ἡ Τόψυ μὲ τὰ μάτια προσημένα ἀπὸ τὰ δάκρυα, πλησίασε κρατώντας κατὶ τι κάτω ἀπὸ τὴν ποδιά τῆς. Ἡ Ρόζα θέλησε νὰ τὴ διώξει, ἀλλὰ ἐκεῖνη παρακάλεσε νὰ τὴν ἀφίσει:

«— Ἀφισέ με νὰ μπῶ!... Τῆς φέρνω ἓνα λουλούδι...»
(Σελ. 361, στ. γ'.)

— Ἀφισέ με νὰ μπῶ, εἶπε, τῆς φέρνω ἓνα λουλούδι, ἓνα ὄρατο λουλούδι. Ἀφισέ με νὰ τῆς τὸ βάλω.

— Πήγαινε ἀπὸ δῶ! εἶπε καὶ πάλι ἡ Ρόζα.

— Ἀφισέ τὴν! φώναξε ὁ Σαιν Κλάρ χτυπώντας νευρικά τὸ πόδι. Ἀφισέ τὴν νὰ κἀμει ἔ, τι θέλει.

Ἡ Ρόζα βιάστηκε νὰ βγεῖ ἔξω κι' ἡ Τόψυ ἀκούμπησε ἓνα ὄρατο τριαντάφυλλο στὰ πόδια τῆς μικρῆς τῆς κυρίας.

Ἦστερα, ξαφνικά, ἄφισε μιὰ διαπεραστικὴ φωνὴ κι' ἔπεσε καταγῆς θρηγνώντας μὲ λυγμούς.

— Ἀχ, μὲς Εὐία, μὲς Εὐία! Θέλω νὰ πεθάνω κι' ἐγώ! Θέλω νὰ πεθάνω κι' ἐγώ!..

Ὁ Σαιν Κλάρ, ἀκούγοντας τὸ ἀγριο αὐτὸ μοιρολόγι, ἀνατρίχιασε. Τὸ χλωμὸ τοῦ προσώπου χρωματίστηκε καὶ τὰ πρῶτα δάκρυα πρόβαλαν στὰ μάτια τοῦ.

— Σήκω ἀπάνω, παιδί μου, εἶπε σιγανὰ ἡ μὲς Ὀφηλία. Μὴν κλαῖς ἔτσι. Ἡ μὲς Εὐία εἶναι στοὺς οὐρανούς. Εἶναι ἀγγελος τώρα πιά.

— Μὰ ἔφυγε πιά! Δὲ θὰ τὴ βλέπουμε πιά! ἀποκρίθηκε ἡ Τόψυ κι' ἀρχισε πάλι τὸ μοιρολόγι τῆς.

Πὸ βαθεῖα κι' ἀληθινὴ θλίψη δὲν μπορούσε νὰ φαντασθεῖ κανεὶς.

— Εἶχε πεῖ πὼς μ' ἀγαποῦσε, ἔλεγε ἡ Τόψυ μέσα στ' ἀναφυλλητά τῆς. Εἶχε πεῖ πὼς μ' ἀγαποῦσε. Τώρα πιά δὲν ἔχω κανένα, δὲν ἔχω κανένα!

— Τὸ κακόμοιρο, τί δικιο ποῦ ἔχει! εἶπε ὁ Σαιν Κλάρ, μέσα στὰ δάκρυά τοῦ. Ὀφηλία, προσπάθησε νὰ τὸ παρηγορήσει.

— Θέλω νὰ πεθάνω, θέλω νὰ πεθάνω, ἔλεγε πάλι μέσα στ' ἀπελπισμένο τῆς κλάμμα ἡ φτωχὴ ἀραπίτσα.

Ἡ μὲς Ὀφηλία τὴ σήκωσε μὲ στοργὴ καὶ τὴν πῆγε στὸ δωμάτιό τῆς.

— Τόψυ, φτωχέ μου παιδί, μὴν

κάνεις έτσι, της είπε. Θά σ' αγαπώ εγώ, κι' άς μίν έχω την ψυχή του χρυσού μας παιδιού' θά σ' αγαπώ με την αγάπη που μάς έδιδες αυτή σε όλους μας. Σ' αγαπώ εγώ και θά σε βοηθήσω να γίνεις καλό κορίτσι και καλή χριστιανή.

Ο τόνος της φωνής της μίς 'Οφηλίας, και προπάντων τα δάκρυα που έτρεχαν από τα μάτια της, είπαν στο παιδί περισσότερα από τα λόγια. Από τη στιγμή αυτή, ή μίς 'Οφηλία είχε κατακτήσει την έρημη ψυχή του δυτυχισμένου παιδιού και μπορούσε πιά να τη διαπλάσει όπως ήθελε.

— Α, χρυσή μου Εύα! σκέφθηκε ο Σαιν Κλάρ. Πόσο καλό έκαμε το σύντομο πέρασμά σου απ' αυτή τη γη...

Σε λίγο άκοοστήσαν στο δωμάτιο τα βήματα εκείνων, που έρχόνταν να ιδούν για στεργνή φορά το παιδί. 'Υστερα έφεραν το μικρό φέρετρο κι' άρχισε ή νεκρώσιμη τελετή.

Ένοι μπήκαν στη σάλα, άμάξια στεκόνταν έξω από την έπαυλη. Διάβαζαν κι' έφελαν μέσα, κι' ο Σαιν Κλάρ πήγαινε κι' έρχόταν, σαν άνθρωπος που έχυσε πιά όλα τα δάκρυά του. 'Υστερα άκολούθησε τους άλλους ως το βάθος του κήπου. Εκεί, άνήμεσα στη γλήη, είχαν σκάψει ένα μικρό λάκκο. Ο Σαιν Κλάρ στάθηκε στο πλάι κι' είδε το μικρό φέρετρο να κατεβαίνει κάτω. Κι' όταν τ' άκουσε σκέπασε πάλι το λάκκο και το φέρετρο χάθηκε, δέ μπορούσε να πιστέψει πως ήταν ή μικρή του Εύα, κλεισμένη εκεί μέσα, φευγάτη για πάντα!

Κι' άληθινά δέν ήταν ή Εύα, αλλά το σώμα της, χωρίς την αιώνια ψυχή της. Ο κόσμος σκόρπισε, κι' οι λυπημένοι γύρισαν μόνοι στο σπίτι αυτό, που δέν έμελλε να την ξαναβεί.

Η κάμαρα της Μαρίας ήταν κλεισμένη έρημητικά. Είχε άφραθεί στον πόνο της κι' έκλαιγε, φώναζε, στέναζε, ζητώντας διαρκώς τη βοήθεια των άλλων. Οι άλλοι δέν είχαν ανάγκη να λυπούνται και να κλαίνε, γιατί ή λύπη ήταν «δική της» δηλ. κι' είχε την πεποίθηση ότι κανένα πλάσμα στον κόσμο δέν είχε τη δική της ευαισθησία. Παραπονίσταν μάάλιστα, που άδιαφορούσε γι' αυτήν ο Σαιν Κλάρ, που δέν είχε χύσει ούτε ένα δάκρυ!

Ο Τόμ αίσθανόταν ότι αυτές τις ήμέρες του πένθους ήταν πιο κοντά με τον άφέντη του. Τόν άκολουθούσε παντοῦ, κι' όταν τον έβλεπε να πηγαίνει στο δωμάτιο της Εύας και να κάθεται εκεί χλωμός και γαλήνιος, με την 'Αγία Γραφή της Εύας στο χέρι, χωρίς να τη διαβάσει, ο Τόμ αίσθανόταν περισσότερη λύπη εμπρός στον άμίλητο κι' άδάκρυτο αυτόν πόνο, παρά στη θορυβώδη και πολυτάραχη θλίψη της Μαρίας.

'Υστερα από λίγες μέρες, ή οικογένεια Σαιν Κλάρ γύρισε στην πόλη, κι' ο

Αύγουστίνος βυθίστηκε μέσα στο στρόβιλο της κοινωνικής ζωής, για να μπορέσει να ξεχάσει τον πρόσφατο πόνο του.

— Παράξενος άνθρωπος που είναι ο Αύγουστίνος, έλεγε ή Μαρία στη μίς 'Οφηλία. 'Εγώ θαρρούσα ότι αγαπούσε την Εύα μας περισσότερο από κάθε άλλο πλάσμα στον κόσμο, κι' όμως αυτός την ξεχάσε κιόλας. 'Όταν την άναφέρω, γυρίζει την κουβέντα. Δέν έχει δόλοου καρδιά αυτός ο άνθρωπος!

— Τά ήσυχια νερά είναι τα πιο βαθιά, άπάντησε σοβαρά ή μίς 'Οφηλία.

— Δέν τ' άκούω εγώ αυτά. 'Όποιος έχει αίσθημα, το δείχνει. Δυστυχώς όμως δέν έχουν όλοι οι άνθρωποι. 'Αχ, μακάρι να τοδμοιάζα κι' εγώ, που υποφέρω τόσο με την ευαισθησία μου!

— 'Εγώ λέω, κυρία, πετάχτηκε τότε ή Μάμμου, ότι ο μάσσα Σαιν Κλάρ δέ βάζει πιά τίποτα στο στόμα του και κοιτάζει να γίνει σαν Ισκιος. Καθόλου δέν την ξεχνά την μίς Εύα! Και ποιος θά μπορούσε να το ξεχάσει το πουλάκι μου! πρόσθεσε σκουπίζοντας τα μάτια της.

— Ξέρω να πω πως για μένα, που είμαι μάννα και πονώ, δέν νοιάστηκε καθόλου. Δέ μούπε ούτε έναν παρηγορητικό λόγο, ούτε μια λέξη συμπάθειας. Κι' όμως ξέρει ότι εγώ υποφέρω πιο πολύ απ' αυτόν.

— Καθένας ξέρει την πίκρα της δικής του καρδιάς, αποκρίθηκε ή μίς 'Οφηλία.

— Αυτό λέω κι' εγώ. Μόνο εγώ ξέρω τί υποφέρω και κανείς άλλος δέν μπορεί να το νοιώσει. Μόνο ή Εύα ήταν άλλοιότικος άνθρωπος, αλλά αυτήν μου την πήρε ο Θεός!

Κι' ή Μαρία άρχισε τα κλάματα.

Την ίδια ώρα γινόταν μια άλλη συζήτηση στη βιβλιοθήκη.

Ο Τόμ, που παρακολουθούσε παντοῦ τον κύριό του, τον είδε μια στιγμή που έμπαινε στη βιβλιοθήκη. 'Αφού διάστασε κάμποση ώρα, ύστερα άποφάσισε να μπει κι' αυτός. Τόν βρήκε ξεπλωμένο σε μια πολυθρόνα, με την 'Αγία Γραφή της Εύας στο χέρι.

Ο Τόμ τόν πλησίασε δειλά κι' ο Σαιν Κλάρ πετάχτηκε άπάνω ξαφνιασμένος.

Τό τιμό εκείνο πρόσωπο, που φανέρωνε τόσο άληθινό πόνο και τόσο άφοσίωση μαζί και ίκεσία, έκανε βαθύτατην εντύπωση στον άφέντη. 'Επιασε το χέρι του Τόμ κι' άκούμπησε άπάνω το μέτωπό του.

— Ω, Τόμ, καλέ μου άνθρωπε. Ο κόσμος όλος είναι άδειανός, σαν ένα σπασμένο αγγούρι.

— Τό ξέρω, μάσσα, τό ξέρω, αποκρίθηκε ο Τόμ. 'Αν όμως κοιτάσουμε ψηλά, εκεί που βρίσκεται τώρα ή μικρή μας Εύα, ο κόσμος δέν είναι πιά άδειανός.

— Α, Τόμ, θά τό ήθελα πολύ. Μα όταν σηκώσω τα μάτια μου στον ούρανό, τό βλέπω όλα σκοτεινά.

Ο Τόμ άναστέναξε βαθιά κι' ο Σαιν Κλάρ έξακολούθησε:

— Φαίνεται πως μόνο τα παιδιά κι' οι άπλοϊκές ψυχές σαν τη δική σου έχουν τό χάρισμα να μπορούν να κοιτάζουν στον ούρανό. Πώς γίνεται αυτό;

— Γιατί ο Κύριος έκρυψε τα θελήματά του από τους σοφούς και τα φανέρωσε στα παιδιά! 'Ετσι λέει ή Γραφή, ψιθύρισε ο Τόμ.

— Τόμ, εγώ δέν πιστεύω. Είμαι συνειθισμένος ν' άμφισβάλλω. Θάθελα να πιστεύω σ' όσα λέει ή Γραφή, κι' όμως δέν μπορώ.

— 'Αγαπήτέ άφέντη, προσευχηθήτε στο Θεό να σας βοηθήσει. Η προσευχή σιγά σιγά θά διαλύσει την άπιστία σας.

— Και που ξέρουμε τί υπάρχει και τί δέν υπάρχει! Είχα ένα παιδί, ένα χρυσό παιδάκι που τό λάτρευα. Μου πέθανε και πάει. 'Υπάρχει ή δέν υπάρχει τώρα πιά; 'Υπάρχει ούρανόσ, υπάρχει Θεός, υπάρχει τίποτα;

— Καλέ μου άφέντη, υπάρχουν, υπάρχουν όλ' αυτά. Είμαι βέβαιος, τό ξέρω ότι υπάρχουν. Πιστέψτε το, καλέ μου άφέντη, πιστέψτε το!

Κι' ο Τόμ γονάτισε χάμω σε στάση θερμής ίκεσίας.

— Και πως ξέρεις πως υπάρχει Χριστός, Τόμ; Τόν είδες ποτέ;

— Αίσθάνθηκα την παρουσία του μέσα στην ψυχή μου. 'Όταν με πήραν από τη γυναίκα μου και τα παιδιά μου και με πούλησαν, ήμου άπελπισμένος και μου φαινόταν πως δέ μούμενε τίποτα πιά στον κόσμο. 'Αλλά ο Κύριος στάθηκε στο πλάι μου κι' είπε: «Μή φοβάσαι τίποτα, Τόμ!» και γέμισε φώς την ψυχή μου και χαρά και ειρήνη. Είμ' εύτυχισμένος κι' αγαπώ όλο τον κόσμο. Δέ ζητώ παρά να κάνω τό θελήμα του Κυρίου, και ξέρω ότι αυτό δέν τό κάνω εγώ, γιατί εγώ είμαι ένα άθλιο φτωχό πλάσμα, αλλά ο Κύριος αυτός θά τό κάμει και για σας, άφέντη μου!

Η φωνή του Τόμ μλούσε ίσα στην καρδιά. Ο Σαιν Κλάρ έπιασε τό τραχύ του χέρι και τσούφιζε θερμά.

— Μ' αγαπάς, Τόμ; ρώτησε.

— Θαδωνα τη ζωή μου σήμερα για να σας ιδώ χριστιανό!

— Καϊμένο Τόμ! ψιθύρισε ο Σαιν Κλάρ και σηκώθηκε. Δέν άξίζω τόσο άφοσίωση από μια καρδιά τόσο καλή και τίμια σαν τη δική σου!

— Ω, μάσσα! Δέ σάς αγαπώ μόνον εγώ. Ο Κύριος σάς αγαπά τό ίδιο.

— Πώς τό ξέρεις αυτό, Τόμ;

— Τό νοιώθω μέσα στην ψυχή μου!

Η αγάπη του 'Ιησού άπλώνεται σ' όλον τον κόσμο.

— Είναι άπίστευτο, ψιθύρισε ο άπι-

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— ΙΓ'.

Την ίδια αυτή νύχτα που ο Κοκινέλης, θύμα του Κατεργαράκου, την πέρασε τόσο άσχημα, τρεις άλλοι πρόσκοποι — ο 'Αστρονόμος, ο Χονδρούλης κι' ο 'Αρκουδοπούλακης — έκαμαν έναν όρατο πραγματικώς νυχτερινό περίπατο.

Αυτοί δέν βγήκαν για να βρουν κανένα θησαυρό· βγήκαν μόνο για να χαρούν την όμορφιά της νύχτας. Ουτ' έφυγαν κρυφά, παρά γύρεψαν την άδεια του ένωμοκόρχη τους.

— Πηγαίνετε, τους είπε αυτός. Πρόσκοποι είστε και πρέπει να μάθετε να περατήτε και στα σκοτεινά. Μόνο μην παραγγήσετε.

Η άλήθεια είναι πως δέν ήταν και τόσο σκοτεινά. Γιατί οι τρεις πρόσκοποι βγήκαν νωρίς και τό φεγγαράκι δέν είχε δώσει άκόμα.

Τί όμορφα που ήταν στην έρημη έσοχή! Τα τριζόνια τραγουδούσαν, τα βατράχια έκαναν «κοάξ! κοάξ!» και τα νυχτοπούλια άφιναν τις λυπητερές τους στριγγιές. Κάπου κάπου ο μικρός 'Αρκουδοπούλακης φοβόταν, μα οι άλλοι τούδιναν θάρρος:

— Μή φοβάσαι! 'Εδώ είμαστε μεις! Δέν έχεις να πάθεις τίποτα!

('Ακολουθεί)

ΕΛΕΓΓΙΟ

*Ήτανε τότες έποχή τρελλής άφροντισιάς, Μαγιάπριλα ήταν, κι' ευωδιές γεμίζανε τον κόσμο. Τότες έζούσε κι' ή γλυκειά κι' ολόξανθη Μαρία Του γείτονα ή μικρότερη κι' ή πι' όμορφη κορούλα... Τάρα θά δέη κελαρνάτο τό γέλιο της στα ούράνια, Και την είδη της κάργουρα νερά του παραδείσου, Θά καθρεφτίζουν άσπιλη άγγελική όπτασία...

Μά ζούσε τότες ή μικρή κι' ολόγλυκεια Μαρία, Κι' ήτανε τότες ή τρελλή χαρούμενη έποχή Που όλημερίς ευπόλυτοι, άπ' την άγγή ως τό βράδυ, Τσαλαβουτούσαμε φαιδροί στην άεροθαλασσά, Προς του πελάγου την όρμηά όμολώντας καραβάκια.

*Ήτανε, τότες, ο γλυκός της άνοιξης καιρός· Στο περιβόλι πουθρασε μέσ' στέφνια, πεταλούδα, Και που μά μέσ' άπ' τό πολύ τρέξιμο, κουρασμένη Στη ρίζα της πορτοκαλιάς για να ξεκουραστή 'Ακούμπησε, όπου βλέποντας τό δέντρο' δλανθισμένο, 'Εκοψε κλάνα με λευκά μισάνοιχτα άνθια, πλήθος, Και στόλισε τα δλόχρυσια τετραξάνδα μαλλιά της.

... Πέρασε τότε' άγύριστα πιά καινος ο καιρός... Τάρα, ενός τάφου λούλουδα πικρό γρασίδι έζάνει, Κι' είναι στο δρόμο μου τ' όχορό του άποσπερήτη φέγγος, Που αυτή τη μελαγχολική μου θύμηση ιστορία Για τον παλιό καιρό, για μια παιδούλα πεθαμμένη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΑΝΗΣ

Δέν ξέρω τώρα τί θάκαναν κι' οι άλλοι, αν άπαντούσαν κανένα άγριο θεοϊό ή και κανένα φάντασμα, πιο άληθινό από κείνο που τους είχε σκαρώσει ο Κατεργαράκος. Δέν είδαν όμως τίποτα. Ούτε κακό ζώο, ούτε κακό άνθρωπο. Περιστό να σάς πω πως δέν είδαν ούτε φάντασμα, γιατί φαντάσματα δέν υπάρχουν.

'Αλεναντίας, είδαν κάτι που πολύ έπιθυμούσαν να τό ιδούν: Τό Βασιλιά τους και τον 'Αρχιστράτηγο.

Μάλιστα! Εκεί κοντά στ' άκρογαίλι, μπροστά στο φεγγαράκι, ήταν καθισμένος ο βασιλιάς της Ζωούπολης, Λέοντας ο Χιλιόστος-Πρώτος, κι' είχε κοντά του την αγαπημένη του κόρη, τη βασιλοπούλα Λεονία, που την κρατούσε κιάλα άγκαλιασμένη και της έλεγε ένα σωρό πατρικά γλυκόλογα.

Οι μικροί Πρόσκοποι σεβάσθηκαν την οικογενειακή αυτή σκηνή και δέν πλησίασαν πολύ, για να μη την ταράξουν.

'Υστερα, γύρισαν στο στρατόπεδο κατευχαριστημένοι από τό νυχτερινό τους περίπατο και τό σπάνιο συναπάντημα.

— Είδαμε τό Βασιλιά! έλεγαν στους άλλους.

— Μπά, τους άπαντούσαν, και μεις θά τον ιδούμε μεθαύριο που θά μάς έπιθεωρήσει.

('Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΔΡΑΚΟΛΕΜΟΝΟ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιά φορά κι' έναν καιρό, ήταν τρία μικρά γειτονόπουλα που άκουγαν στα δ νύματα Βάγιας, Τριαντάφυλλος και Στεφανής. Μαζί παίζανε στη γειτονιά μικρά, μαζί πήγαν σχολείο, μαζί ξεσκόλισαν και μαζί ύστερα δούλευαν στα πατρογονικά τους κτήματα που γειτόνευαν.

Τα χρόνια πέρασαν, τα παιδιά μεγάλωσαν ως που έγιναν παλληκάρια, με ή φίλια τους μέρα με την ημέρα γινότανε πιο καρδιακή, μυστικό κανένα άναμιαξού τους δεν είχαν, και το μόνο πράγμα που τους έχωριζε ήταν ο ύπνος που τον έκανε ο καθένας σπύτι του.

Κάποτε κατάλαβαν πως ο ένας από τον άλλο έκρυβε κάποιο μυστικό αυτή η ύποψια όμως δε βάσταζε πολύ, γιατί μόλις ο ένας έκαμε να πη στους άλλους τον λόγο του, άνακαλύψαν πως και οι τρεις είπαν το ίδιο μυστικό κι' αυτό ήταν πως αγαπούσαν τη γειτονόπουλα τους Μαρία, με κοπέλλα πολύ όμορφη και καλή νοικοκυρούλα.

Μιά και φανερώθηκε τι όνειρο είχαν και οι τρεις, αποφάσισαν σαν καλοί φίλοι να το πουν της κόρης, κι' ως διάλεγε εκείνη πούν ήθελε από τους τρεις για άντρα της, με τη συμφωνία πως όποιον κι' αν έπαιρνε, οι άλλοι δυο δεν θα κακοκάρδιζαν για την απόφασή της, και θα έμεναν πάλι άχώριστοι φίλοι σαν πρώτα.

Όταν βρήκαν την ευκαιρία κι' είπαν της κόρης την αξίωσή τους, εκείνη στην αρχή ξαφνιασθηκε για τη δύσκολη θέση που βρέθηκε, γιατί κι' οι τρεις ήταν ώμορφοι, λεβεντόκορμοι και καλόγνωμοι, έλοι μαζί και ο καθένας τους χωριστά είχαν τις ίδιες χάρες. Μα συνεφέρθηκε σε λίγο και τους ζήτησε να της δώσουν καιρό με βδομάδα για να τους άπαντήση, και τότε τους είπε να ξενιτευτούν ένα χρόνο για να γνωρίσουν καλύτερα τον κόσμο, και άμα με το καλό γύριζαν, θάπαιρνε εκείνον που θα της έφερε το πιο χρήσιμο δώρο, κι' ως ήταν όσο μικρό και τιποτένιο θέλει.

Εκείνοι το δέχτηκαν πρόθυμα, και την άλλη μέρα ξεκίνησαν για την ξενιτεία, καθένας τους χωριστά, αφού πριν συμφώνησαν πως θανάτωναν, στο χρόνο άπάνω, σε μια πολιτεία που ήταν μια μέρα μακριά απ' τον τόπο τους, και όποιος τυχόν έφθανε πρώτος εκεί, θα καρτερούσε και τους άλλους, για να γυρίσουν μαζί κι' οι τρεις με τα χρήσιμα δώρα που θα είχαν διαλέξει.

Στο χρόνο άπάνω, έφτασαν κι' οι τρεις μαζί, από τρεις διάφορες μεριές, στην πολιτεία που είχαν συμφωνημένα, άγκαλιάστηκαν κι' έμειναν εκεί να ξεκουραστούν λίγο και να πούν τι είδαν, τι

μάθανε στα διάφορα μέρη που ξενιτεύτηκαν, και τι δώρο διάλεξε ο καθένας για τη Μαρία, και ύστερα από το ξεκούρασμα να ξεκινούσαν για το χωριό.

Στο τραπέζι που κάθισαν να φάνε, άρχισε πρώτος ο Στεφανής να διηγείται τα παράξενα που είδε και άκουσε στα τόσα μέρη που ταξίδεψε, και να λέη πόσο αυτά τον έκαναν άνοιξη τα μάτια του και να μάθη τα καλά και τα κακά του κόσμου, και πόσο δίκιο είχε η Μαρία που τους έστειλε ταξίδι για να γίνουν κοσμογυρισμένοι.

— Έκει, τους είπε, που είχα άπειπισθει που δεν είχα βρει άκόμη να διαλέξω το πιο χρήσιμο δώρο, και ο καιρός που έπρεπε να γυρίσω κοιτοζύγωνα, βρέθηκα μια μέρα σε μια άκροποταμιά, λές και μ' έσπρωξε η μοίρα μου κατά κεφ. Συλλογισμένος και στενοχωρημένος από τη σκέψη για το δώρο, που μου τριβέλιζε το μυαλό νύχτα μέρα, συνεφέρθηκα από κάτι πνιγμένους φωνές που άκουσα. Κοίταξα δεξιά κι' άριστερά και είδα μια γριά τουρκογύρισσα που, καθώς φαίνεται, πήγε να περάση το ποτάμι από έναν πόρο, παραπάτησε, γλύστρησε και κινδύνευε να πνιγη. Δε βάστηξε τότε η καρδιά μου, έπεσα στο ποτάμι και την έβγαλα στη στεριά. "Όταν σε λίγο ή γριά ήρθε στα συγκαλά της, δεν ήξερε τι να μου πη για να μ' ευχαριστήση, μουδωσε χιλίες ευχές, και στο τέλος έβγαλε από τον κόρφο της ένα λεμονάκι έσα μ' ένα καρύδι και μου είπε βάζοντάς το στο χέρι μου: "Αυτό σου το χαρίζω, γιέ μου, γιατί, παλληκάρι σύ, κιντώνεψες τη ζωή σου για να σώσης έμένα, μια γριά μ'η το πάρος για παραπεταμένο πράγμα" εγώ κατάφερα και τόκοφα από τη δρακολεμονιά που είναι φυτωμένη μέσα στη δρακοσπηλιά, αφού άποκοίμισα με μάγια τον άκοίμητο δράκο που τη φύλαγε. "Η δρακολεμονιά αυτή, κάθε έικοσι πέντε χρόνια, κάνει ένα τέτοιο λεμόνι, που έχει μέσα του μονάχα τρεις σταλαγματιές" άμα το κόψη κανείς αυτό και τις στάξη σε στόμα παθαμένου πριν τον θάψουν, με την πρώτη σταλαγματιά ο νεκρός άνασταίνει, με τη δεύτερη ροδοκοκινίζει το πρόσωπό του, και με την τρίτη άνοιγει τα μάτια του και γίνεται δολζώντανος σου το χαλαλίζω να τόχεις νάναστήσης ένα από τα γονικά σου άμα πεθάνουν, ή, αν δεν έχεις τέτοια, όποιον άλλον αγαπάς. Αυτό είναι το δικό μου δώρο για τη Μαρία" σεξ τι διαλέξατε;

Τότε ο Βάγιας είπε: — Εγώ βρήκα για πιό χρήσιμο δώρο ένα μικρό μαγικό καθρέφτη, που άμα κοιτάς μέσα, βλέπεις εκείνο που θέλεις να κοιτάξουμε τώρα ο' αυτόν να δοθμε τι κάνει η Μαρία.

Άμα τον ξεσκέπασαν και κοίταξαν κι' οι τρεις μέσα, είδαν με τρομάρα

και με λύπη τους μεγάλη, τη Μαρία πεθαμένη μέσα στην κάσα με τη νυφιάτικη της φορεσιά, και τότε άμέσως είπαν μαζί ο Βάγιας κι' ο Στεφανής:

— Πριν προφτάσουμε να πάμε στο χωριό μας που είναι, μια μέρα δρόμος από δω, θάχουν θαμμένη τη Μαρία μας και το δρακολεμόνο δεν φελάει γι' αυτήν.

— "Όχι, είπε τότε ο Τριαντάφυλλος: θά προλάβουμε την κηδεία της, γιατί εγώ για χρησιμό της δώρο πήρα ένα άλογο που δεν τρέχει, παρά πετά, για μια στιγμή μπορεί να βρεθη από την Ανατολή στη Δύση έμπρός, μη χάνουμε καιρό, να το καθάλλήσουμε και να πάμε, και τότε σύ, Στεφανή, την άνασταίνεις με το λεμόνι σου.

Στη στιγμή το καθάλλησαν και στη στιγμή βρέθηκαν μπρος στο σπίτι της Μαρίας. Καθώς έκαναν να μπουν μέσα, έβγαζαν την πεθαμένη στην κάσα της να την πάνε στην εκκλησιά να τη διαβάσουν. Τότε ο Στεφανής, παραμερίζοντας τον κόσμο, ζύγωσε στην κάσα, έβγαλε από την τσέπη του το μαγαμμένο λεμόνι, τόκοψε κι' έσταξε τις τρεις σταλαγματιές στο στόμα της Μαρίας και κείνη ζωντάνεψε, άνακάθησε στην κάσα δλόκαλη και είπε γελαστά:

— Τι βαριά που κοιμόμουνα και τι άλαφριά που ζύπνησα!

"Όλοι τότε δεν έδρισκαν λόγια να φανερώσουν τη χαρά και το θαυμασμό που πλημμύριζε την καρδιά τους για ένα τέτοιο άναπάντεχο θαύμα κι' από όλους περισσότερο ο πατέρας και η μάνα της Μαρίας, που δεν ήξεραν πως να περιποιηθούν το Στεφανή που τους άναστήσε την κόρη του.

Η Μαρία, βλέποντας τα τρία παλληκάρια, αφού τους καλοσώρισε, τους είπε να της ιστορίσουν τα ταξίδια τους και να της δείξουν και τι δώρο διάλεξε ο καθένας.

Άμα είδε τον καθρέφτη και το άλογο, ευχαριστήθηκε πολύ, και γυρίζοντας στο Στεφανή, τον ρώτησε:

— Έσ'δεν κατάφερες να διαλέξης δώρο;

Τότε εκείνος της έδειξε τις δυο σιμένες λεμονόκουπες και της εξήγησε πως, με τις τρεις σταλαγματιές τους την ζωντάνεψε. Τότε η Μαρία άγκαλιάζοντας τον μπρος σε όλους, είπε:

— Έσένα διαλέγω για άντρα μου, γιατί με το δώρο που έφερες μου χάρισες τη ζωή, και δεν τόχεις πιά να μωρέσης να ζωντανέψης τον πατέρα σου ή τη μάνα σου άμα θα πέθαινε ένας από τους δυο.

Και γυρίζοντας στο Βάγια και στον Τριαντάφυλλο, έπρόσθεσε:

— Και τα δικά σας δώρα είναι πολύ σπάνια και πολύ χρήσιμα, και μπορεί άκόμη κανείς να πη και άκατάλυτα, και δείχνουν το νοσ και τη φρονιμάδα

σας στο διάλεγμα τους' κι' άκόμη με αυτά κατορθώσατε να δήτε πρώτα το θάνατό μου και να με προλάβετε πριν με θάψουν' με θα παραδεχθίτε πως το δώρο του Στεφανή βρέθηκε πιό χρήσιμο στην περίσταση αυτή, με ξανάφερε στη ζωή, κι' έτσι θα χαρήτε στο γάμο μου, ένφ χωρίς αυτό θα βλέπατε και οι τρεις μόνο την κηδεία μου.

Ο Βάγιας και ο Τριαντάφυλλος ευχαριστήθηκαν πολύ από τη δίκαια προτίμηση της Μαρίας, και όταν σε λίγο μαρό έγινε ο γάμος της με τον Στεφανή, αυτοί παραστάθηκαν κουμπάροι, κι' έμειναν όπως και πριν καρδιακοί και άχώριστοι φίλοι. Κ' έζησαν εκείνοι καλά...

ΠΑΝΑΓ. Α. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα από NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Μη με κοιτάς με τέτοια γουρλωμένα μάτια, μικρέ μου. Θα σου τα εξηγήσω όλα. Πρώτα όμως περιμένω να μου πης εσύ τα δικά σου.

— Λοιπόν, εξακολούθησε ο Μπόμπ, τα σκυλιά με είδαν και χύμηξαν καταπάνω μου. Έτρεξα και κρύφτηκα πίσω από ένα βράχο, κι' ο κυβερνήτης μαζί με τον κ. Φονδιέλλ με βοήθησαν να ελευθερωθώ. Σαν γυρίσαμε στη σκηνή τους είπα την παραγγελία σου. Ο κ. Στέφενσον, πολύ άνησυχος, έτρεξε να σε βοηθήση μαζί με τον κ. Φονδιέλλ, άφινοντάς με έμένα να φυλάω την καλύδα. Σε λίγη ώρα γύρισαν πάλι πίσω. Είχαν ιδεί τους Έσκιμώους από μακριά και είχαν την έντύπωση πως έπεσες στα χέρια τους.

— Δεν είχαν άδικο. — Ά, καλά το κατάλαβα εγώ σαν σ' άκουσα να πυροβολής! Έννοείται όμως πως ο κ. Στέφενσον δεν παραιτήθηκε από την ιδέα να σ' ελευθερώση. Μόνο που για το δικό σου το καλό, δεν ήθελε να κάνη επιτόλαια το πράγμα. Οι Έσκιμώοι μπορεί να ήταν πολυάριθμοι.

— Είναι, άποκρίθηκε ο Τζάκ.

— Κι' έχουν και σκυλιά.

— Ένα πληθος.

— Υπ'αυτές τις συνθήκες λοιπόν έπρεπε να έχουμε μερικά όπλα παραπάνω από το μέρος μας. Κι' έτσι ο κ. Στέφενσον αποφάσισε να τελειώση την επιδιόρθωση του έλικηθρου κι' ύστερα να ξεκινήση. Όλα ήταν έτοιμα προτού βραδυάση. Ο κ. Στέφενσον μπήκε στο έλικηθρο μαζί με τον κ. Φονδιέλλ. Εγώ όμως θα έμενα και πάλι στην καλύδα μας. Έτσι είχαμε μείνει συμφωνοί, μ' αυτό, έννοείται, δεν μ' έμπόδιζε, να στεγχωριέμαι υπερβολικά. Τους παρακολούθησα με τα μάτια όσο μπορούσα, άλλ' ύστερα το έλικηθρό τους κρύφτηκε πίσω από ένα ύψωματάκι και δεν ξαναφάνηκε πιά.

— Θέλεις να πης πως απ' εκεί πέρα δεν μπορούσες πιά να το ιδής, είπε ο Τζάκ.

— "Όχι, άπάντησε ο Μπόμπ. Θα έπρεπε να το ξαναϊδώ πάλι μακρότερα.

— Άλλά τι λοιπόν; ρώτησε άνησυχος ο Κίντ.

— Φοβάμαι μήπως τους συνέδη τίποτε, είπε ο Μπόμπ με χαμηλή φωνή. Κανένα δυστόχημα έσως.

— Δεσ μήπως γκρεμίστηκε το έλικηθρο σε κανένα βράβρο;

— Χμ! Πολύ φοβάμαι.

Η χαρά των δυο άγοριών είχε τελείως εξατμισθεί.

— Δεν προσπάθησες να ιδής τί συνέβη, Μπόμπ;

— Πώς; με μ' έμπόδισαν οι Έσκιμώοι. Επερδθάνιναν από κάτω από την κοιλάδα κι' είδα πως ήταν αδύνατο να τα βάλω μαζί τους. Αποφάσισα να γυρίσω πίσω στον καταυλισμό μας, με κι' εκεί είχαν προφθάσει να εγκατασταθούν δυο-τρεις. Έτσι δεν είχα πουθενά να πάω. Άρχισε να βραδυάζει και βρήκα καταφύγιο σε μια μικρούλα έγκλοο, που την έχτισα μόνος μου όπως-όπως. Ά, τι νύχτα πέρασα, καίμενος Κίντ! άναστενάξε ο Μπόμπ.

— Άμ, έννοια σου κι' εγώ δεν πέρασα καλύτερη, άπάντησε ο Τζάκ και του διηγήθηκε τις δικές του περιπέτειες.

— Λοιπόν, είπε ο Μπόμπ άμα τ' άκουσε όλα, νομίζεις πως ή προαίωση του «Δίμπερτου» δεν είχε καμιά θλιβερή συνέπεια;

— Άμηση όχι. Έμμεση, δεν ξέρω. Η άδελφή σου κι' οι άλλοι δεν έκαναν φρόνιμα να εγκαταλείψουν τ' αερόπλοιο. Έκει ήταν το άσφαλέστερο καταφύγιο γι' αυτούς. Άφινοντάς το ήταν εκτεθειμένοι σ' όλους τους κινδύνους.

— Και σ' όλες τις συναντήσεις, Κίντ. Μπορεί να είναι τώρα άχμάλωτοι των Έσκιμώων.

— Αυτό είναι το λιγότερο που έχουν να πάθουν. Άηλαδή όπως κρίνω από τον ίδιο τον έαυτό μου. Όπωςδήποτε, όταν έχει κανείς να κάνη μ' έναν Άγκακώ σαν εκείνο τον γέρο-στρίγγλο δεν ξέρει τι μπορεί να πάθει, και θα εσχόμουν οι δικοί μας να μην έπεσαν στα νύχια του. Γι' αυτό το λόγο θέλησα να

έρθω πρώτα εδώ και να ειδοποιήσω τον κ. Στέφενσον και τον κ. Φονδιέλλ, προτού εξακολουθήσω τις έρευνές μου. Τώρα όμως, όπως έχουν τα πράγματα τι θα γίνη. Ποιους θα πρωτοψάξουμε να βρούμε;

— Είμαι πολύ άνησυχος για τη Νταϊζη κι' έχω μεγάλη άνυπομονησία να την ιδώ, δήλωσε ο Τζάκ. Όσοσο βρισκω δυι είναι πιό σωστό να πάμε πρώτα να βρούμε τον κυβερνήτη μας και τον κ. Φονδιέλλ.

— Κι' εγώ έτσι λέω. Δεν πρέπει να χάνουμε ούτε λεπτό για τη δική τους άναζήτηση κι' ένός δευτερολέπτου καθυστέρηση μπορεί να έχει τραγικές συνέπειες. Στάσου! Θα δοκιμάσω να ήμερώσω τα σκυλιά. "Όσο κι' αν δεν είναι πιστά, ή βοήθειά τους όμως μας είναι άπαραίτητη. Ο Σίγκλοο κι' ο Άγκακώης μας άδειασαν τη γωνιά. Άν δεν βρίσκεται λοιπόν κανένας άλλος μέσ' στο έγκλοο, πήγαινε να μου φέρης λίγο παστό κρέας.

— Με μεγάλη ευχαρίστηση. Και δεν θα φροντίσω μόνο για τα σκυλιά, αλλά και για τον Μπόμπ. Κοντεύω να λιποθυμήσω από την πείνα, ξέρεις.

Ο Μπόμπ σύρθηκε μέσα στο έγκλοο και μόλις συνήθισαν τα μάτια του στο μισοσκοτάδο που επικρατούσε στο έσωτερικό του, αντίκρυσε δυο άλλους Έσκιμώους που περιστοιχούντο από άδειες μοπιτέλλιες και κουτιά από κονσέρβες, ήταν βυθισμένοι σε βαθύ ύπνο. Για μια στιγμή ο Μπόμπ τρώμαξε. "Υστερα όμως, καθιστοχάζοντας απ' την άπόλυτη άκνησία τους, πήρε ένα σχοινί και τους τύλιξε και τους δυο σαν πακέτα.

— Αυτό οι δυο δεν θα μ' ένοχλήσουν πιά, είπε.

Χωρίς να χασομερήση, πήρε δυι το χρειαζόταν κι' έτρεξε να συναντήση το σύντροφό του. Ο Κίντ μοίρασε κάμποσο κρέας στα σκυλιά, έσα είχαν γλυτώσει από τις σφαίρες του κνρ-Μπόμπ. Τρία είχαν σκοτωθεί, ένα είχε κατορθώσει να φάη τα λουριά του και να ελευθερωθη, κι' έτσι δεν έμεναν παρά μονάχα δυο ζευγάρια.

— Είναι λίγα, είπε ο Κίντ, αλλά δε θ' άνεθώμε κι' οι δυο στο έλικηθρο. Έπειδή εγώ πρέπει ν' άνεθώ για να οδηγώ, εσύ θα έρχεσαι δίπλα περπατώντας. Έκτός αν είσαι κουρασμένος.

— "Όχι δά, μπορώ να τα καταφέρω, είπε ο Μπόμπ με μπουκωμένο το στόμα. Μα πως θα κατορθώσης να τα ξεμπερδέψης, Τζάκ;

— Έννοια σου και τα κατάφερα. Έκοψα τα λουριά απ' τα σκυλιά που είχαν σκοτωθεί και τώρα πάλι είναι ελεύθερα. Έμπρός, γρήγορα. Μόλις θα φάς, θα ξεκινήσουμε.

— Άς ξεκινήσουμε τώρα άμέσως. Εγώ δεν είμαι από κείνους που λένε πως δυο πράγματα μαζί δεν γίνονται.

Μπορώ να τρώω μια χαρά κι' ένδοξο θά περπατώ.

Ο Τζάκ έγκραταστάθηκε στο έλικηθρο και μαστίγωσε τὰ σκυλιά, που χορτασμένα τώρα τόν ύπάκουαν με προθυμία.

— Καλέ, έδω τὰ καταφέρνεις περίφημα! είπε με θαυμασμό ο Μπόμπ. θά έλεγε κανείς ότι δέν έκανες και τίποτε άλλο σ' όλη τή ζωή σου.

— Έίχα δάσκαλο τόν Σίγκλοσ, αγαπητέ μου. Έγνοοις πώς αυτό δέ μ' εμπόδισε να τουμπάρω δυο-τρεις φορές χθές και σήμερα Μά δεσ αφήσουμε τώρα τὰ περιττά λόγια. Πού είναι εκείνο τó ύψωματάκι που έλεγες;

— Νά, εκεί-κάτω, ίσκι μπροστά σου. Και καθώς βλέπεις, πίσω απ' αυτό φαίνεται πάλι ίσκιωμα.

— Ναι, βέβαια. — Λοιπόν ο κ. Στέφενσον κι' ο κ. Φονδιέλλ θά είχαν πάλι ξαναφανεί άν δέν τούς τύχαινε τίποτε δυσάρεστο.

— Αυτό έπou νάναι θά τó ίδούμε. Προσοχή όμως. Γιατί πίσω από τó ύψωματάκι, μπρeί να κρύβεται κανένας έχθρός.

— Δέν τó πιστεύω. — Απ' όσο είδα, κανένας Έσκιμώος δέν πήγε από τούτη τή μεριά.

Σιγά-σιγά κι' άθόρυθα με τó δάχτυλο στη σκανδάλη του όπλου τους οι μικροί μας φίλοι προχωρούσαν με μεγάλη προσοχή. Τά σκυλιά που ο Κίντ δέν τὰ παρίωτρνε με φωνές και με καμουτσιές, βάδιζαν με βήμα σχεδόν σημειωτό. Έτσι έφθασαν ως τή κορυφή του ύψωματος.

Τó ύψωμα αυτό ήταν ένας όγκος από πάγο και χιόνι, σαν κι' αυτούς που σχηματίζουν οι άνεμοι τó χειμώνα. Ήταν τó ψηλότερο μέρος τής πετοιας για να ύψωθή πάλι παρατέρω.

Ανήσυχoi, ο Τζάκ κι' ο Μπόμπ κοίταξαν από πάνω τόν άπότομο αυτό κατήφορο, που ωστόσο δέν ήταν τόσο άπότομος ώστε να μη μπορέση να τόν περάση ένα έλικηθρο έστω και αυτοκίνητο.

— Δέν βλέπω τίποτε, δήλωσε ο Κίντ. — Κι' όμως δέν έκανα λάθος, είπε ο Μπόμπ. Και άπόδειξη, να τὰ ίχνη του έλικηθρου μας δεξιά.

— Ναι, φαίνονται που κατεβαίνουν

προς τὰ κάτω. Θεέ μου! "Ω, Μπόμπ!

— Τι είναι;

— Νά, εκεί στο βάθος. Βλέπεις αυτό τó άνοιγμα στον πάγο;

Χλωμός όσο κι' ο σύντροφός του, ο Μπόμπ γαντζώθηκε δίπλα στον Κίντ από τó έλικηθρο, που ή άκρη του προεξείχε προς τó μέρος τής χαράδρας. Με μεγάλη δυσκολία τὰ δυο παιδιά κατόρθωσαν να συγκρατήσουν τὰ σκυλιά, που κι' αυτά είχαν μυριστεί πως συνέβαινε κάτι και γαύγιζαν σαν τρελλά.

— Άκουσε, Μπόμπ, είπε ο Κίντ. Φωνάζουν!

— Κάνε να τωπάσουν τὰ σκυλιά, δέν άκούω τίποτα. "Α, ναι! Τώρα άκούω. "Ο κύριος Φονδιέλλ φωνάζει.

— Έεε, κύριε Φονδιέλλ! φώναξε ο Κίντ όσο δυνατότερα μπορούσε. Πού είσαστε; Μέσα στο βάθος αυτού του λάκκου ε; "Εδώ είμαστε, ο Μπόμπ κι' εγώ ο Τζάκ.

Μιά φοβερή και σχεδόν κάθετη κατηφορία έδειχνε τó μέρος όπου είχε γλιστρήσει τó έλικηθρο. Ο Τζάκ έθεσε τὰ σκυλιά σε μία προεξοχή του βράχου και ύστερα, δένοντας κάμποσα λουριά τó ένα με τó άλλο, κατόρθωσε να κάνη ένα σχοινί. "Όσο αυτός ήταν άπασχολημένος μ' αυτή τή δουλειά, ο Μπόμπ μιλούσε με τόν πιλότο και με τόν κυβερνήτη, που εξακολουθούσαν να μένουν άόρατοι μέσα στην τρύπα τους, μπορούσαν όμως να τόν άκοιθν και νάπαντοθν.

Οι δύο άνδρες βρίσκονταν σε κρισιμώτατη θέση κι' ή σωτηρία είχε έρθει τήν πιο κατάλληλη στιγμή. Δέν είχαν υποπτευθεί τήν ύπαρξη του λάκκου γιατί ήταν σκεπασμένος από ένα στρώμα χιόνι που υποχώρησε κάτω από τó βάρος του έλικηθρου. Βαθύς πολύ δέν ήταν και ή πτώση τους δέν υπήρξε εξαιρετικά άπότομη, γιατί έπεσαν πάνω σ' ένα παχύ στρώμα χιόνι. Έτσι ο κ. Στέφενσον κι' ο Φονδιέλλ τή γλύτωσαν μ' ένα γερó τράνταγμα μονάχα και μερικές γρατζουνιές.

"Όταν τίναξαν από πάνω τους τó χιόνι, είδαν ότι βρίσκονταν στην πιο άπελπιστική θέση κι' ότι τούς ήταν άδύνατο να βγούθν από μέσα απ' αυτή τήν παγίδα άν δέν τούς βοηθούσε κανείς απέξω.

Οι πλευρές τής χαράδρας φαίνονταν σαν να ήταν κομμένες με τó μαχαίρι. Κάθετες, λείες και πιο γλιστερές κι' από τó γυαλί. Έίχαν ύψος αρκετών μέτρων κι' ήταν ο Φονδιέλλ άνέδριξε στους ώμους του Στέφενσον, που κι' αυτός είχε πατήσει επάνω στο έλικηθρο, είδε πως ήταν άδύνατο να φθάση ως τó χειλος του λάκκου τους. Βρίσκονταν εκεί μέσα όπως μέσα σ' ένα πηγάδι, καταδικασμένοι να πεθάνουν από τήν πείνα και τó κρύο, άν δέν έρχόταν κανείς να τούς βοηθήση.

Τή βοήθεια αυτή τούς τήν έφερναν ο Τζάκ κι' ο Μπόμπ. Ύστερα από πό-

σες ώρες όμως! ύστερα από πόσες περιπέτειες από μέρος τους και πόσες ατελείωτες ώρες αγωνίας και μάταιης άναμονής για τούς δυο αυτούς ανθρώπους, τούς θαμμένους μέσα στον παγωμένο αυτό λάκκο, που κινδύνευε να γίνη ό τάφος τους για πάντα.

— Θα σάς ρίξουμε ένα σχοινί! φώναξε ο Μπόμπ. Κρεμασθήτε ένας-ένας. Έχουμε σκυλιά μαζί μας. Θα μάζ βοηθήσουν να σάς άνεβάσουμε.

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΕΟΥΛΗ

ΞΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Σά λαίμαργος, σά φταίστης, κοιτώ, όλες τις φορές, τής χλόης τις χαρές και τις τριανταφυλλίες της.

Τó μάτι μου ξετάζει, βαρνύ σαν τήν άφή, τó γέρο, τήν κορφή περιδιαβάσει.

Ξένα λουλούδια, προίκα φιλάργουης φραγής —ύγρα, γεστά στη γής τώρα τὰ βρήκα.

Μοσκομύριζε άκόμα μαγική βροχή, που άργούσε να τήν πιη — άρπαγα χρώμα.

Τού βορριά είχε σωπάσει ή φιλικιά ή φωνή μιάν αύρα οίγανη θρούσε: «είρήνη πάσι»...

Σά νάχε ο κήπος γίνε πολύς και πιο βαθύς... Μά ήταν να λυπηθής τήν όρα εκείνη.

Κορίτσια είδα να κλαίνε σε μάθρες Κυριακές, παρόμοια τις φτωχές φουστές βροχήμενες...

"Όμως, δε μοιάζανε όλες με τού Μαγισό, οι βροχές! — για τή φέρση δροσιές και για τις βιόλες!

Νά, που όλο και διαλύεται τάπόβροχο, και να: τó σύννεφο περνά κι' άποτραβιέται.

Κι' εσύθς, να που έχουν πάρει τών έντεκα χρονά τάθθο, τó γιορτινό των κοριτσιών καρμέρι!

Κι' έμε ή ψυχή μου θέλει και να βρη κι' αυτή, στην όρα του—μά τί; και πούόνε μέλει;

«—Αγαπώ τὰ λουλούδια, τή μοναξιά,—να πη— τó μακρύς, τή σιωπή και τὰ τραγούδια.

Τ' όραίο βιβλίο, τó γραμμα τó μακρυνό άγαπώ...

—Στόν κόσμο ίσως να πώ δε θάχω κι' άλλο πράμμα...

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΞ

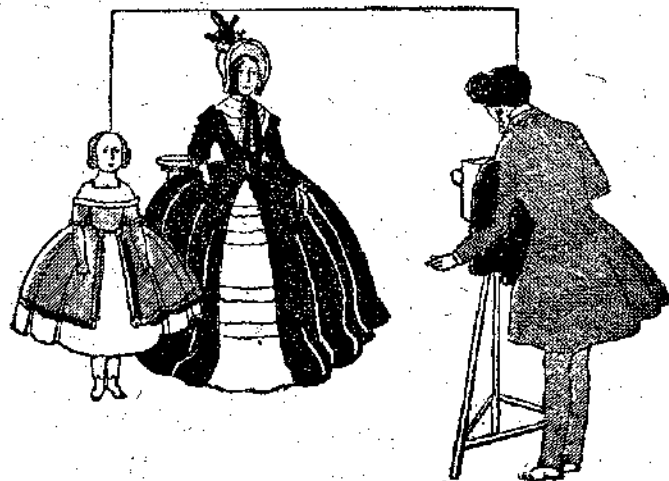
ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΑΡΩΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΚΥΡΙΕΥΣΑΝ ΤΟ ΦΩΣ

— Συνέχεια από τó προηγ. και τέλος —

Τί μαρτύριο που ήταν εκείνο τόν καιρό, να βγάλει κανείς τή φωτογραφία του! "Ο φωτογράφος έλεγε:

— Σταθήτε εκεί, στον ήλιο! Μη σαλεύετε! Πάρτε καλή στάση!

Κι' επί ένα όλόκληρο τέταρτο τής ώ-

«Μη σαλεύετε! Πάρτε καλή στάση...» (Σελ. 367, στ. α')

ρας, ο πελάτης πολεμó να φαίνεται πως χαμογελά, ενώ είναι άναγκασμένος να μισοκλείνει τὰ μάτια του μπροστά στο φως του ήλιου, που τόν ξεροφίγηει, και να στέκει άσάλευτος, για να μη χαλάσει ή εικόνα. Και δέν είναι μόνο αυτό. Πολύπλοκες, σκευασίες και προετοιμασίες, φάρμακα κι' έργαλεία και στα τελευταία βγαίνει μία πλάκα που γυαλίζει σαν άσημένια και που τις περισσότερες φορές εικονίζει μία μορφή, αλλά μάλλον με κανέναν μακρινό πρόγονό του.

Τήν εποχή όμως εκείνη, ζούσε σ' ένα χωριό ένας ειρηνοδίκης, ο κ. Μπαγιάρ, που είχε καθώς έλεγαν τή συνήθεια να προσφέρει στους φίλους του κάτι υπέροχα ροδάκινα από τόν κήπο του, που είχαν απόνω τ' αρχικά ψηφία τού δνόματός του.

— Μά πως τὰ τυπώνετε τὰ γραμματά πάνω στη φλούδα; ρωτούσαν οι φίλοι.

—"Ο φίλος μου ο ήλιος τὰ τυπώνει, άπαντούσε πονηρά ο ειρηνοδίκης.

"Ο γιός όμως του κολλούσε πάνω στα φρούτα, τήν εποχή που χρωματίζονταν, τ' αρχικά του κομμένα σε χαρτί κι' έτσι έμπόδιζε τις ήλιακές άχτίνες να φτάγουν ως τή φλούδα. Πάντα, βλέπετε, τó «χέρι του Άλλάχ»! Σήμερα έχουν κατόρθώσει, με τόν ίδιο τρόπο, ν' άποτυπώσουν πολυπλοκότερες παραστάσεις πάνω σε φρούτα. "Όστόσο, ο γιός του κ. Μπαγιάρ, άν και τόν άπασχολούσε πο-

λύ τó πρόβλημα τής φωτογραφίας, δέν είχε κατορθώσει τότε να φέρει καμιά τελειοποίηση.

"Αλλά ένας άγγλος έρασιτέχνης, ο Φόξ Τάλμποτ, κατόρθωσε ν' άποτυπώσει άρνητικές εικόνας σε χαρτί κι' ύστερα σκέφθηκε (πράγμα που ήταν άπλο και μεφλοφυές) να χρησιμοποιήσει τις άρνητικές αυτές εικόνας για ν' άποτυπώσει άλλες θετικές με τή βοήθεια τής διαφραναίας. "Αλλά πούος κατόρθωσε ν' άντικαταστήσει τó σκοτεινό κι' άδιαφανές χαρτί με τó διαφανές και πολύτιμο γυαλί, που διευκολύνει τή θετική άποτύπωση των άρνητικών εικόνων; Λοιπόν, αυτό τó έκαμε ένας άνιμός του Νικηφόρου Νιέψ! Γι' αυτό δλοι όσοι εδεργετούνται σήμερα από τή φωτογραφική τέχνη (κι' είναι γνωστό ότι ή φωτογραφία έξυ-

πηρετεί τή μορφήση όλης τής ανθρωπότητας) μπορούν να εύλογοθν όλους τούς Νιέψ τής Βουργόννης.

"Ο Άβελ Νιέψ ήταν άξιωματικός τότε τής δημοτικής φρουράς του Παρισιού. Έίχε κληρονομήσει από τó θείο του Νικηφόρο τή μανία τής επιστημονικής έρευνας κι' είχε μεταβάλει τó «πειθαρχείο» του στρατώνα (δηλ. ένα μικρό δωμάτιο, όπου έφυλάκιζαν τούς τιμωρημένους στρατιώτες) σε έπιστημονικό έργαστήριο! "Η άναστάωση που άκολούθησε τήν επανάσταση του 1848 έφερε άνω κάτω και τó έργαστήριο κι' έγιναν συντρίμια όλα τὰ έπιστημονικά του όργανα.

"Αλλά βέβαια ένας άξιος άπόγονος του Νικηφόρου Νιέψ δέν άπελπίζεται τόσο εύκολα. Πήρε τήν άποστρατία του κι' άφοσιώθηκε πάλι στις έπιστημονικές του έργασίες. Τότε κατόρθωσε ν' άντικατα-

στήσει τó χαρτί του Τάλμποτ με μία γυάλινη πλάκα.

"Από τήν εποχή αυτή, ο άνθρωπος έχει πιο κυριεύσει και τις άλλες δυνάμεις τής φύσης. Σειρά όλόκληρη από σοφούς έπιστήμονες τελειοποίησαν σιγά-σιγά τή φωτογραφική τέχνη και ξεπέρασαν κάθε όριο, που να τó είχε φαντασθεί ο άκούρατος εκείνος Νικηφόρος Νιέψ. Τελευταία, μετά τήν ανακάλυψη του κινηματογράφου, οι άδελφοι Λουμιέρ κατόρθωσαν να πραγματοποιήσουν χρωματιστές φωτογραφίες. Κι' έτσι συμπληρώθηκε πια ή όραία ιστορία των ανθρώπων που κυριεύσαν τó φως.—ιστορία που άρχίζει, καθώς είδαμε, με τούς μεσαιωνικούς εκείνους έπιστήμονες, τó Φάβρικιο και τó Δελλαπόρτα.

Κι' όμως! Μ' όλες τις προόδους και τις τελειοποιήσεις που έκαμε ως τώρα ή Φωτογραφία, μπορεί κανείς να πη ότι δέν θά κάμη κι' άλλες στο μέλλον; Κι' Ισα-Ισα είναι μία μεγάλη και σπουδαία, που άπασχολεί τώρα τούς έφευρέτες, εξαιτίας του Κινηματογράφου: Προσπαθούν να κάμουν φωτογραφίες, — μαθρες ή χρωματιστές, άδιάφορο — που νάποδίδουν και τó χρώο, δηλαδή που να έχουν βάθος. Βέβαια, τó βάθος τó άποδίδει ή προοπτική, όπως και στη ζωγραφική. "Αλλά για τόν Κινηματο-

«Νά προσφέρη στους φίλους του κάτι υπέροχα ροδάκινα...» (Σελ. 367, στ. α')

γράφο δέν άρκει αυτό. Και θέλουν, μ' έναν άλλο τρόπο, να κάμουν φωτογραφίες που να τις βλέπης προβαλλόμενες στην όθόνη και να νομίζης πως βλέπεις τὰ πράγματα στο φυσικό.

Φαντασθήτε τώρα τί διαφορά απ' αυτές τις φωτογραφίες του μέλλοντος, ή κι' από τις τελευταίες του σημερινές, ως τις παλιές εκείνες «δαγγοτυπίες»!

(Απ' τó Γαλλικό) ΦΑΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΤΟ ΣΠΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΚΑΛΑΜΑΡΙΩΝ

Αγαπητοί μου,
Τι έμαθα! τι έμαθα!... Τα παι-
διά, λέει, τα μαθητούδια, την
τελευταία μέρα της σχολικής
χρονιάς, φεύγοντας, σπάζουν
τα καλαμάρια τους πάνω στους τοίχους
του σχολείου ή των γειτονικών οπιτιών!
Είναι, λέει, έθιμο μαθητικό.
Αργά, θα πείτε, το έμαθα, αλλά δεν
φταίω. Στο σχολείο, βλέπετε, δεν πη-
γαίνω πρό πολλού... Τόν καιρό που
πήγα, τέτοιο πράγμα δεν γινόταν ούτε
βιαν πήγα, ούτε πάλι τώρα. Τώρα δεν
βλέπω άλλα παρά Διαπασόπουλα. Φαί-
νεται όμως πώς αυτά δεν ακολουθούν
το έθιμο. Κανένα Διαπασόπουλο του-
λάχιστο δεν μου μίλησε ποτέ για σπά-
σιμο καλαμαριών, ούτε έγραψε γι' αυτό
το πράγμα στη Διάπλαση. Έτσι δεν τό-
μαθα κι' εγώ παρά τελευταία, μαζί με
έλο τον κόσμο, από τις εφημερίδες που
έγραψαν εξαιτίας ενός σχετικού βανδα-
λισμού: Τα μαθητούδια δηλαδή ενός
αθηναϊκού σχολείου, φέτος, έσπασαν τα
καλαμάρια τους πάνω στην πρόσοψη
του γειτονικού τους βυζαντινού μνημείου,
και μαύρισαν έλεινλα με τα μελάνια της
περίφημης της ανάγλυφης. Κι' είναι από
μια πέτρα που ποτίζεται σε σφουγγάρι.
Ούτε να τα πλύνουν λουπών μπορούν, ούτε
να τα ξύσουν χωρίς να τα καταστρέψουν.
Κι' έφησαν να τα καθαρίσει πιά ο καιρός
κι' ο ήλιος... Ένοσείται όμως πώς τα
παιδιά που έκαμαν τώρα αυτο κάτορ-
θωμα, άκουσαν τον έξαφαιμο. Μόνο ο
κ. Παύλος Νιρβάνας, που έγραψε στη
«Νέα Έστία», τα υπερασπίσθηκε. Δεν
φταίνε, είπε, τα καίμένα τα παιδιά.
Φταίνε εκείνοι που κάνουν τέτοια την
Παιδεία, ώστε τα μαθητούδια να τη θεω-
ρούν σκλαβιά, και τέτοια το σχολείο,
ώστε να το θεωρούν φυλακή. Το μα-
θητικό καλαμάρια είναι το σύμβολο αυ-
τής της σκλαβιάς κι' αυτής της φυλα-
κής. Και την ημέρα που γλυτώνουν, τα
παιδιά, φυσικώτατα κι' ώριμώτατα, το
σπάζουν άπάνω στον πρώτο τοίχο που
βρίσκουν μπροστά τους, έτσι από χαρά
και... από έκδηληση. Σεθυμάνουν με
τάψυχα, επειδή δεν μπορούν να ξεθυ-
μάνουν με τα έμφυχα (άν και, καμμία
φορά, γίνεται κι' αυτό...)
Δεν συμφωνώ με τον κ. Παύλο Νιρ-
βάνη. Τι θα πη σκλαβιά και φυλακή;
Πάντα το σχολείο είναι σχολείο κι' ή
παιδεία είναι παιδεία. Αν θέλετε μάλι-
στα, τα τελευταία χρόνια, με τη γενι-
κή πρόοδο, αυτά τα πράγματα βελτιώ-
θηκαν πολύ. Το σημερινό σχολείο δεν
μοιάζει με το σχολείο του παλιού και-
ροσ, κι' ούτε ο τρόπος της διδασκαλίας,
ούτε το σχολικό βιβλίο, ούτε ο δάσκα-

λος, ούτε τίποτα. Γιατί εμείς δεν σπά-
σαμε τα καλαμάρια μας στους τοίχους.
Εταν άφίναμε ένα σχολείο τόσο πιό «τυ-
ραννικό» από το σημερινό; Και γιατί
τα σημερινά παιδιά τα σπάζουν, σε και-
ρό που και το σχολείο πρόδωσε και πο-
λιτισθήκε όπως τα πάντα;... Κανένα
δικιο, κατά τη γνώμη μου, δεν έχουν
αυτά τα παιδιά. Το έθιμό τους, το κα-
ταστρεπτικό για τάβθα καλαμάρια και
για τα δυστυχημένα μνημεία που βρί-
σκονται στη γειτονιά τους, δείχνει μόνο
πώς τα παιδιά αυτά, τάντάρτικα, δεν ά-
νέχονται ούτε την παραμικρή, τη στοι-
χειώδη πειθαρχία που ύπονεί το
σχολείο, ούτε τον ελάχιστο κόπο άπ'
τόν πολύ που άπαιτεί ή παιδεία. Τα
θεωρούν σκλαβιά. Δεν θέλουν να μαθαί-
νουν γράμματα. Προτιμούν να παίζουν,
να διασκεδάζουν, να ραχατεύουν, να
τεμπαλιάζουν. Με το στανιό πηγαίνουν
σχολείο, με το στανιό διαδάζουν, με το
στανιό γράφουν τα μαθήματά τους. Δεν
βλέπουν την ώρα ούτε ναρθή ή τελευ-
ταία μέρα, να γλυτώσουν. Και σπάζουν
τα καλαμάρια τους, τα κακά παιδιά, ο-
πως θάσχιζαν και τα βιβλία τους, αν
δεν τα λυπόνταν με την ιδέα ότι μπο-
ρούν... να τα πουλήσουν.
Φυσικά, ή τελευταία αυτή ημέρα του
σχολείου είναι κι' ή πρώτη ημέρα της
ανάπαυσης, της έλευθερίας, των διακο-
πών. Αναγνωρίζω πώς, ύστερ' από τους
κόπους έννέα μηνών, το παιδί δεν μπο-
ρεί να μην αισθάνεται κάποια χαρά για
το ξεκούρασμα που αρχίζει (άν και
πολλά παιδιά, την τελευταία ημέρα του
σχολείου, μαζί με τη χαρά, αισθάνονται
και κάποια λύπη, μεγάλη κάποια, που
άποχωρίζονται αγαπημένους δασκάλους
κι' αγαπημένους συμμαθητές.) Μιά ο-
περβολική όμως, μία τρελή χαρά, που
φτάνει ως τον βανδαλισμό, δεν είναι κα-
θόλου καλό σημάδι. Και καθέννας μπο-
ρεί να συμπεράνη, ότι παιδιά που χαί-
ρονται μ' αυτό τον τρόπο, γιατί τελειώ-
νει το σχολείο, ούτ' έμυθαν, ούτε θα
μάθουν γράμματα ποτέ. Του κάκου χά-
νουν τον καιρό τους και ξεοδεύουν τους
γονείς τους. Καλύτερα ναπιαναν μία τέ-
χη από τώρα' δεν είναι για τίποτα
παραπάνω...
Μερικοί θέλουν να πουν ότι τα παι-
διά δεν έχουν τόσο άδικο να θεωρούν
σκλαβιά την παιδεία και φυλακή το scho-
λειο, γιατί τα παραφορτώνουν τώρα με
μαθήματα, πράγμα που δεν γινόταν άλ-
λη φορά. Δεν είναι αλήθεια! Στον και-
ρό μου τουλάχιστο, τα παιδιά ήταν το
ίδιο φορτωμένα, κι' ίσως περισσότερο.
Από το πρωί ως το βράδυ βρισκόταν
στο σχολείο, και πολλές ώρες, τη νύ-
χτα, έπρεπε να μελετούν, για να μα-
θαίνουν όλα εκείνα τα μαθήματα που
τους έβαζαν, έλληνικά, λατινικά, γαλλι-
κά, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, θρη-

σκευτικά, φιλοσοφικά. Μ' έλ' αυτά, πολ-
λά παιδιά σπούδαζαν κι' άλλη μία γλώ-
σα, σπούδαζαν και μουσική, και ζωγρα-
φική. Δεν βλέπω τί περισσότερο έχουν
τα σημερινά παιδιά. Αλλά προπάντων
δεν βλέπω πώς είναι δυνατό να θέλη
καείς και την πήτα δάκκερη, και το
σκυλί χορτάτο. Γίνεται τίποτα χωρίς
κόπο; Και μπορεί να όπλισθη το παιδί
με τις αναγκαίες, τις απαραίτητες για
τη ζωή γνώσεις, χωρίς να καπίση, να
σκληρωθή και να τυρανισθή, για να τις
άποκτήση; Μακάρι να μπορούσε ναταν
και το σχολείο μόνο διασκεδάση. Άλ-
λά δυστυχώς δεν μπορεί! Όπως δεν
μπορεί να είναι ούτε ή ζωή, κανένος,
ούτε του πιό πλούσιου, του πιό ευτυχι-
σμένου. Τι μου φάλλουν λοιπόν;...
Λιγότερα μαθήματα — πολύ καλά!
Άς υποθέσουμε ότι οι άρμόδιοι συγι-
νούνται τώρα από... το σπάσιμο των
καλαμαριών και κάνουν ένα πρόγραμμα
με τα μισά, με το τρίτο. Έπειτα; Ξε-
χνάτε τον έλεύθερο συναγωνισμό; Έσο
πώς στον σχολείο και μαθαίνεις μόνο έλ-
ληνικά και λίγα γαλλικά. Ο άλλος σπου-
δάζει και στο σπίτι του, ή πηγαίνει και
σ' άλλο σχολείο, και μαθαίνει κι' άγγλι-
κά, και γερμανικά, και χίλια δυό. Πά-
νεις χαρτωσιά έσο όταν, στη ζωή, θα
παίξεις μαζί του; Θα σε κερδίση, θα σε
νικήση. Κι' εκείνος θα ζήση, και σ' ο
πεθάνης της πείνας. Τι θα ώφελοσε λοι-
πόν αν το γενικό πρόγραμμα γινόταν έ-
λαφρότερο, τη στιγμή που καθέννας θέ-
ταν έλεύθερος να φορτώση το δικό του
βσο θέλει κι' όσο άπαιτεί ή εποχή;
Μπορεί τότε να μην έσπαζαν καλαμάρια;
δσφαλώς όμως θάσπαζαν στους τοίχους
πολλά ξερονόφαλα...
Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ
ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ
Ένας κυνηγός έσθησε τα δίχτυα του
κοντά στη λίμνη κι' έπιασε κάμποσα
πουλιά. Ήταν όμως μεγάλα, σήκωσαν
τα δίχτυα και πέταξαν. Ο κυνηγός έ-
τρεξε ξεπίσω τους. Ένας χωριάτης που
τόν είδε, του είπε:
— Τι τρέχεις; Νομίζεις πώς μπορείς
να φτάσης τα πουλιά;
— Αν ήταν ένα μόνο πουλί, άποκρι-
θήκε ο κυνηγός, δεν θα το έπιανα βέ-
βαια. Μα είναι πολλά και θα τα πιάσω.
Έτσι κι' έγινε. Αμα νύχτωσε, κάθε
πουλί θέλησε να πετάξη στη φωλιά του:
το ένα στο δάσος, το άλλο στο βάλτο, το
τρίτο στο χωράφι. Φυσικά, όλα έπεσαν
χάμω μαζί με τα δίχτυα. Κι' ο κυνηγός
τάπιασε χωρίς καμμία δυσκολία.
(Τολστόϊ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΗΣ ΓΡΙΑΣ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ (*)

ΜΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΝΥΧΤΙΑ

Σάν πάησε ο άπιστος
ο φράγκος το ποδάρι
στού Αϊγαίου και της Ανατολής
το ξακουστό νησί,
Θαροφους πως θα τόπαιρναν
οι χριστιανοί για χάρη
ναχουν τρανό τους άρχοντα
νιό με στολή χρυσή!
Μά λάθρεψε στη σκέψη του
γιατί μύθος άνέβη
στο κάστρο το περήφανο,
το βοήκι' άμπαρμένο
και στην κορφή της πόρτας του
είδε ναγόσσαλευσι
ένα μπαράκι, και σ' αυτό
«Έλευθερία» γραμμένο.
Κι' ο άπιστος έθύμωσε
φοβόλιος στη σφράτα
και στο λιμάνι έφτασε
με τολομένο μάτι,
επρόστοξε κι' όπλιστηκαν
όλα του τα φουστία,
κι' όρμησε κατά το βουνο
σά θεριεμένο άτι.
Το κάστρο όλο τρανιάχησε,
φωτιά, βόλι, φωτιά:
πάν' τα φουστία της φραγκιάς,
πάν' οι παλλικαράδες.
Μά ο τύραννος έπέσιμωσε
κι' εδύθη στη Βενετία
να στείλουν άφθονο στρατό
μηνά στους άρχοντάδες.
Κι' ήθε ο στρατός, κι' άλλος
κι' όλο περνούν τα χρόνια,
το κάστρο μένει άκλόνητο
κι' οι φράγκοι έχουν λυσάσει.
Μέσα στο κάστρο οι χριστιανοί
πεθάνουν στα κανόνια,
πέφτει ένας, άλλος όρνεται
τη μάχη να βαστάξη.
Δώδεκα χρόνια πέρασαν
το κάστρο άκομ' άνέκει.
Μά ο τύραννος κουράστηκε,
τομιάζεται να φύγη.
Μ' άξαφνα στέκει σκαρφαλός.
Μία ιδέα τον κατέχει.
Άκούστε με! ή πονηριά
πολλές πόρτες άνοίγει.
Βάζει γιουλάς φορεσιά
στην πόρτα και, χτυπάει:
«Βοηθάτε με, με χτύπησαν
οι φράγκοι στο φρυγίο τους».
Δελά το άνοίγεις ο χριστιανός
και το μπουλούκι όρνεται,
και πρσι' άπ' όλα άρπάζανε
σά λύκοι όλο το βίο τους.
Όμως κι' αν πήγαν το βίος,
δεν πήσαν τη ψυχή τους.
Όσοι άπομείναν ζωντανοί
χλωμοί και πεινασμένοι,
εμπήσανε τη σπάθα τους
βαθιά μέσ' στο κορμί τους
κι' είπαν: «Νίκη με πονηριά,
νίκη άτιμασμένη».
Νεράιδα του Γιαλού

Πάνω ψηλά στον Ταύγετο,
βρέθηκα μία γλυκειά καλοκαιρι-
νή νυχτιά' μία νυχτιά άπ' εκεί-
νες που σε φέρνουν πιό κοντά
στον έαυτό σου και στο άγνωστο.
Φεγγάρι δεν είχε, μά ο σφαι-
ρός ήταν τόσο καθαρός και διά-
φανος, που κι' ή έλλειψη αυτή
δεν γινόταν και πολύ αισθητή.
Ισα-ίσα θάλασσα, πως έτσι το σύ-
νολο έπαιρνε μία ύποβλητικότητα
βαθεία, μαγική κι' άνέκφρα-
στη.
«Νύχτα γιομάτη θάματα,
νύχτα σπαρμένη μάγια»
Έν' άεράκι άνάλαφο με χάλ-
δευε στο πρόσωπο, ένα άργά και
αυθιμιά κομνιόνταν οι λιγρές
κορφές των έλατιών, άλλόκοια ύ-
περφυσικά φαντάσματα, στο μ-
σοκόδαδο της άστροφρυγιάς.
Βββββ... σάν κάτι άπόκομο το
αγομφυθίσμα του δάσους. Το
κοιτινό κεφαλάρι έτρσχε σάν και
πάντα τραγουδιστό, κελαιριστό,
μά μέσα στο μυστήριο της νύ-
χτας και της θρημιάς μου, έπερ-
νε κι' αυτό ένα τόσο άλλιώτικο,
έξχωριστό, σά σύμβολο.
Νορίς-νορίς, με το σουρουπιό-
μα, είχε άρχινήσει κόλας το
κελί-κελί του γούλου, για να τ' ά-
κολούθησουν σε λιγάκι κι' οι άλ-
λοι νυχτερινοί τραγουδιστάδες,
γνωστοί κι' άγνωστοί μουσικοί:
άλαργινός έφτασε ο άντίλαλος
των κουνουριών κάποιου κοκα-
διού, ενώ κάτω στο όρμα, οι βάρ-
τραχοι παραβαίνανε στο τρα-
γούδι.
Θά ήταν περασμένη ή νύχτα,
δταν μέσ' άπ' τις πυκνές φυλ-
λωσιές, που σεφάνωναν την πη-
γή, άκούστηκαν οι ήχοι μιάς γλυ-
κειάς πρωτότυπης μελωδίας. Ή-
ταν το τραγούδι του άηδονιού.
Μονομιάς όλα τ' άλλα κάπναι-
δεν άγροικιότανε είποτα άλλο άπ'
αυτό και το κελάρια του γε-
ρού. Τώρα πέρνονταν μέρος και τ'
άλλα όργανα, κάνοντας έτσι μία
άσπυκρητή ορχήστρα. Παίζει κά-
ποιο κονσέρτο άρκετά γνωστό
στην ψυχή μου από καιρό, μά
που για πρώτη φορά τόνοιωθα
τόσο καλά και έσάστερα. Αρμो-
νίες πρωτακούστες, σκαρπίζουν-
ται στον άέρα, που βαθιά φτά-
νουνε μέσα μου και με φέρνουν
σ' απαλόλεμα φτερά τους σ' έ-
να ταξίδι αϊθέριο, ψηλά κι' ά-
φάνταστο. Σ' ένα ταξίδι!...
Βράχια, έλατα, πέτρα, χοροπη-
δάς γύρω μου κι' άκολουθάνε!
Περνάμε πάνω από ήλιοπλό-
μιστες φανταχτερές πολιτείες,
λουλουδένιες χωρίς παραμυθέ-
νιες. Η θάλασσα άστραποβολάει
σάν άσημμένα, κι' άπ' την παι-
χνιδιάρικη άκρογιαλιά άκούγονται
χαρούμενα ξεφωνητά και τρα-
γούδια.
Βββββ... το σιγομουρουρούρι-
σμα του δάσους. Το κεφαλάρι
τρέχει γλυκοτραγουδώντας...
και μέσ' άπ' τα φυλλάματα, του

άηδονιού τα τραγούδια άντιλα-
λουν παθητικά στη μαγική νυχτιά.
Παράξενο θείο κονσέρτο!
Άνθισμένη Άμυρδαλιά
ΣΤΟ ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ
... κι' έκλαιγε, σβόνοντας το
πλάνο δοξάρι ενός μαγεμένου βα-
σιλόπουλου.
Η μικρούλα πριγκήπισσα, με
μυσώκιστα μάτια έβλεπε τ' ά-
φρισμένα κύματα της θαλάσσης,
μαγεμένης θάλασσας, που
έπερνε το χρώμα του συνεφια-
σμένου οφράνιου θόλου, αλλά
πιό πολύ σιαφτότανε τον έαυτό
της που ήταν κλεισμένη μέσα
στο κρυστάλλινο παλάτι της,
έβλεπε κι' άκουγε τι γινόταν έ-
ξω, αλλά δεν μπορούσε να χαρή
έλευθερη τις τελευταίες χρυσές
άκτινες του ήλιου ενός χλωμού
δειλιού, ή κι' άκόμα τα θέλλγη-
τρα μιάς μαγικής νυχτιάς με μύ-
ρο του Μαγιού.
Κι' άνοιξαν τα βλέφαρά της,
για ναθήσουν να κληθή ένα δά-
κρυ πόνου, αλλά τότε τα γαλα-
νά μάτια της είδαν να προβάλλη
μέσα άπ' τ' άφρισμένα κύματα
μια θαλασογέννητη, σουρομαλί-
η, ξανθή νεράιδα που την πλη-
σίασε και της είπε:
— Είλι' ή νεράιδα του γιαλού
κι' ήλθα για να σε πάω στο
«μαγεμένο βασίλειο».
— Πάρε με, πάρε με, καλή
μου νεράιδα, άπάντησε ή πριγ-
κήπισσα μ' ένα δακρυμένο χα-
μόγελο.
Κι' ή νεράιδα άγγιξε με το
μυγικό της ραβδί και το κρυστά-
λλινο παλάτι που άνοιξε άπέσως.
Τους ώδηγούσε ένας λάμπων
άστρι.
— Ω, τί όραίο όνειροπόλο
άστρι!
— Είναι το άστρι της έλπί-
δος, έξήγησε ή νεράιδα, κι' άλ-
λοτε ήταν μία άγνωστη παιδού-
λα, μία ταπεινή ψυχούλα που
ποτέ δεν άπελιψόταν.
Φθάσανε σε μία κρυστάλλινα
βενουόλα που γύρω της φυρνώ-
ναν νεφελισσοί και παρακάτω,
σε μία μαγεμένη λίμνη, που στα
νερά της κολυμπούσαν περφη-
μοί κύκνοι. Τι κύκνοι! Λευ-
κοί, κίτρινοι, κόκκινοι, γαλά-
ζιοι, του Αδερμειν, της έντυ-
χίας, βενετσιάνικοι. Στην όχθη
ο Ίσασότης των κύκνων βοηθού-
σε τη νεράιδα των κύκνων να
περιποιηθή έναν άλλον ματωμέ-
νο, πληρωμένο κύκνο από τον
ήρωιο, τον Ινδικό.
Πιό μακριά, σ' ένα βάλτο, ά-
κοιόται το θηλυτικό κονσέρτετο
των βατραχίων.
Μά βοσκοπούλα, ή χρυσό-
χτηνη Λελοόδα, έαλωμένη στη
χλόη, έπλεκε ένα στεφάνι μ' ά-
νεμάδες του βουνού. Αγριοβιο-
λέττες και πορφυρογέννητες πα-
ραούρες, ενώ μία πεταλούδέτσα
έπαιζε με τις μπουκιές της.
Παρακάτω κυριαρχεί ή τρέλα.
Νά το τρελό φουτητάκι κι' ο
Ταξάν, να το περαχτήρι κι' ο
Αδν Ζουάν. Κι' από δώ μαρικές
άπομυμήσεις «αστέρων». Σοφ πα-

ρουσιάζω την ακατοξία Αίλιαν
Χαρβεί, ή όποια είναι πιό και
μανία εναντίον του άξιοτίμου
Κλάιν Μπαρνί για το όβολο του
jeune premier της νέας ταινιάς
«Στο μαγεμένο βασίλειο», γιατί
προσείνει άντ' αυτού τον μελα-
χροσίνο έσπότη, κι' ή Δικηγορίνα
προσπαθεί να λύση — όχι τον
γρόδιο δεσμό — τη διαφορά τους,
άλλ' άδυνατεί και ζητεί τα φώ-
τα της Φιλοσοφης.
Κι' έδώ μία συλλογή από σπά-
νια ζωα. Άπ' το χρυσό παγώνι
άρχισε και τελείωσε στο κου-
τοριότι.
Σ' αυτό τον κήπο βλέπεις ο, τι
λουλούδια θέλεις. Αυτή τη στι-
γη ή έκλέγουν τη λουλουδένια
βασιλισσά τους με τον τίτλο «Βα-
σιλισσα των Ρόδων», αλλά θα
την στήσουν με κορώνα καμω-
μένη από έντελβίς και χρονο-
λούλουδα ο θρόνος της από αϊ-
ρόκλημα και δάφνες, στημένος
μέσα σε ομόσγια ροδοπέταλα,
άνυπονοει να δεχθή τη νέα «Α-
νασσα που βαστά μία κόκκινη
καρέκλα σύμβολο της βασιλείας
— και μία λευκή ντάλια — σύμβο-
λο της άγνότητας, — ενώ στο πλάι
της είναι παρατεταγμένοι οι ύ-
κασπιστές της κατά σειρά άξιό-
ματος, άπ' τον κρένο και την δε-
κενσία ως το χλωμό λουλουδάκι,
το άγριολουλούδο.
Στο μαγεμένο βασίλειο είναι
όλα μαγεμένα κι' ή πριγκήπισσα
τάποχαιρέτά με μία τελευταία
δακρυμένη ματιά.
Αλλ' ή ξανθή νεράιδα την άγ-
καλιάζει και της λέγει:
— Θέλεις να ζήσης μαζί μου
στο μαγεμένο βασίλειο που μου
άνηκει; Ή συμφωνία μας με
την νεράιδα της σκοτεινιάς — τη
μάγισσα που σ' είχε κλεισμένη
στον πύργο, — ήταν να σε κρατή-
σω αν κατόρθωνα να φέσω στα
χειλή σου το χαμόγελο, έστω και
δακρυμένο. Θέλεις ν' άπλώσης
τον άπαλό πέπλο της λήθης και
ν' άφήσης την ισχύ του περρω-
μένου...
— Ναι, ναι, γλυκειά μου
νεράιδα, δός μου ένα καινούριο
όνομα κι' άς μένω μαζί σου στο
μαγεμένο βασίλειο. Είσαι βέ-
βαια ή νεράιδα της καλοσύνης.
Κι' ενώ άνάτταλε μία νέα χα-
ρανή με χρυσορόδινα συννεφέ-
λια, μία φωνή της ψιθύρισε στ'
αυτί: — Ναι, είμ' ή νεράιδα της
καλοσύνης, της χαρής και της
γιότης, με λένε «Διάπλαση» και
σε όνομάω από σήμερα.
Λιάνα
ΑΠ' ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ
Έγώ δεν είχα άποφασίσει, τι
θα γινόμουν όταν θα μεγάλωνα.
Ο μπαμπάς έλεγε να με σπου-
δάση δικηγόρο, ή μαμιά ήθελε
δασκάλα... Μα δε βαριέσαι, ή-
μουν τόσο μικρούλικο, που καμ-
μία σκέψη άπ' αυτές δεν με πο-
λυσιότιζε...
Ένα βράδυ, ο μπαμπάς διάβα-
ζε στη μαμιά ένα κομμάτι άπ'
την εφημερίδα, για μιά Άμερι-
κανίδα που έγινε άτυνομικός
κι' είχε μεγάλες επιτυχίες. Έγώ

(*) Είναι ένα καλό κάστρο, ά-
πάνω σ' ένα λόφο, στο Κόρπι της
Άνδρου, για το όποιο υπάρχει ο
θρύλος που έκπιέται στο ποίημα.

καθισμένη στον καναπέ, έπαιξα με το γατάκι και την κούκλα μου... μα καθώς άκουσα τον μπαμπά να μιλά με τόσο θαυμασμό για την Αμερικανίδα αυτή, τα μάτια μου άνοιξαν με άπορροια και μια σκέψη πέρασε απ' το μυαλούδάκι μου. Τέλειωσε όταν μεγάλωνα, θα γινόμεν αστεννομικός!...

Κι' άρχισα να κάνω σχέδια μεγάλα... Πώς θα ντυνόμουν, πού θα πήγαινα, με τι τρόπο θα έπιανε τους λοποδύτες, και τα παρόμοια... Όχι δικηγόρινα πιά, ούτε δασκάλα! Αστυνομικός! στο Παρίσι, στην Αμερική και σ' όλες τις μεγάλες πόλεις, τ' όνομά μου θα γινόταν ξεκουστό, κι' όλοι θα με θαύμαζαν, όπως την Αμερικανίδα αυτή, και ποιος ξέρει;... ίσως πιο πολύ ακόμη!

Έλεπα απ' τα σχέδια, άρχισα να... κάνω και δοκιμές... Πήγαινα... από το ένα δωμάτιο στο άλλο... μοναχιά μου, χωρίς ν' άλλάω φως, μόνο... πού... τραγουδοόσα, κι' απ' τη συγκίνηση... καθώς φαίνεται... χτυπούσε ή καρδιά μου! Στο σπίτι είχαν πιά βαρεθεί να μ' άκούνε να μιλώ για το μέλλον επάγγελμά μου και με περπαταν. Άχ! Θέ μου, δεν θα μου τύχαινε κάτι να τους δείξω την άφοβιά μου, και την κλίση μου για αστυνομικό; Όταν μάθαινα για καμιά διάφορη, γινόμεν άνω-κάτω. Άχ! και να ήταν δυνατό, όταν θα πήγαινα σχολείο, να συναντήσω τους διαρρήκτες και να τους πιάσω, τότε! χμ! τους λέω εγώ! Και σ'αυτό μυαλό μου δεν σφαιρογύριζαν παρά παρόμοιες σκέψεις!

Ένα βράδυ, δεν ξέρω πώς έγινε να ξεκινήσω κατά τα μεσάνυχτα, και στριφογύριζα απ' εδω κι' απ' εκεί στο κρεβάτι ως να ξεανακοιμηθώ. Έξαφνα κάτι κρότοι τραβήξαν την προσοχή μου: Θεέ μου! τι να είναι; κλέφτες; Έφθασε λοιπόν ή ώρα να δράσω; Πιά! πιά! τι γινόταν, μιά φασαρία, κακό! Έμπρός, σήκω τώρα —σκέφθηκα—στάσον πίσω απ'την πόρτα, και πιάνε έναν-έναν τους ληστές, όπως έκανε εκείνη ή βασιλοπούλα που παρανοήθη... Νά ποδ μου παρουσιαζόταν μιά ευκαιρία πού καλύτερη δεν έπρεπε να περιμένο! Έτοιμάσθηκα να σηκοθώ. Παράξενο! Το σώμα μου όλο είχε παραλόσι, ήμουν καταϊδρωμένη κι' έτρεφα. Οί κρότοι είχαν έντοματαζή πάψει... Κι' εγώ άντι να σηκοθώ, σκεπάστηκα απ' το κεφάλι. Βλέπετε, είχα ταραχτεί απ' τη συγκίνηση.

Τό πρωί, σάν ξύπνησα, άκουσα τη μαμιά να λέη ότι έξχασε έξω τη γάτα και μάλωσε με τον Τόμ— το σκύλο μας — κι' έσκασαν τη μεγάλη γλάστρα του φίλου... Εγώ δέ μίλησα καθόλου, μα παράξενο! ή ίδια του να γίνω αστυνομικός μί' έγκατέλειψε πιά...

Κάμριν Σόλβα

ΑΓΑΠΗ ΜΑΝΝΑΣ

Στην πονεμένη την ψυχή μου, στα ματωμένα της φτερά, φέρνεις έλπίδα, έσύ, παιδί μου, καινούργια, φέρνεις τη χαρά.

Τό παιδικό χαμόγελό σου βάλασμο σ'άγει στην καρδιά μου, και τό αιδέριο πρόσωπό σου φωτίζει τα μάθη σωθικά μου.

Τή σκυθρωπή μου κάνεις μοίρα γλυκό χαμόγελο να πέρνη κι' άνοιγεις την ούρενια θύρα πού στον παράδεισο με φέρνει.

Κάθε σου γέλιο άσημένιο, κάθε σου φίλημα γλυκό, σέ φωτεινό και ζαφειρένιο, με ναυουρίζουν ούρανό.

Κι' όταν στην κόνυια σου σκυμμένη το άπαλό χνώτο σου άγροικό, βυθίζομαι σέ μαγεμένη μέσα σ' έν' όνειρο γλυκό.

Πάνθεια Αβραδάτου

ΣΚΕΨΕΙΣ

Συνήθιζα να σηκώνομαι νωρίς και με ξαλαφρωμένο τό μυαλό να διαβάζω.

Κείνο όμως τό πρωί δεν είχα όρεξη για διάβασμα και καθόμουν σκεπτικός στο δλάνοιχο παράθυρό μου.

Μιά σβωδιά από τις άνθισμένες μυγδαλιές και τό λουλουδία των κερβολιάν και των μπαξέδων, τό πρωινό δροσάτο άγέρι, τό τραγουδι των πουλιών, ό ξάστερος ούρανος π' άρχιζε βαθιά στον ορίζοντα να ροδίζει, όλ' αυτά σκορπούσαν στην καρδιά μου κάποια διάθεση, μιά άννεζήγητη χαρά, ώστε να μη νιώθω τό ψιλό κρύο πού μου διαπερνούσε τό κόκκυλο, και να θαροώ πώς βρισκόμαι στην εποχή της άνοιξης.

Σέ μιά στιγμή είδα νάνοιγη ή πόρτα τ' άντικρινού άρχοντιού σπιτου και μιά υπέρτερη πρόβαλε βασιτάζοντας τό χέρι της κάτ' από την δόλοφυκη ποδιά της. Ασφαλώς κάτι κρατούσε. Τό γεγονός πώς ήταν ακόμη πολύ νωρίς, ούτε φαινόταν πουθενά ό γαλατάς, μ' έκανε να διακόψω τις σκέψεις μου άθελα, ένώ μιά περιέργεια με κυρίεψε.

Είδα την κοπέλα να προχωρή ός τη γωνία, όπου άρχιζε ν' άπλώνεται τό χέρσο χωράφι, και νάπορτιχνη στο μέρος πού ή γενοιακή πετοχσε τό σκουπίδια της, κάτι πράγματα ακαθόριστα... Προσοδ' ακόμη χαθεί πίσω από τη βαρσιδία πόρτα χόχονόσπιτου, νιαουρίσματα ξεθωριασμένα, έψυχα στην άρχή, πού δυναμωσαν κατόπι σάν άρχισαν να εγλάζων από τό κρύο, τάραξαν τη σγαλιά της έρημης γωνιάς.

Η μεγάλη κρυία πετοχσε σάν περσιτά κι' άχρησα τό μικρό ποσοδ' ακόμη χόχθι πίσω από τη βαρσιδία πόρτα χόχονόσπιτου, νιαουρίσματα ξεθωριασμένα, έψυχα στην άρχή, πού δυναμωσαν κατόπι σάν άρχισαν να εγλάζων από τό κρύο, τάραξαν τη σγαλιά της έρημης γωνιάς.

Η μεγάλη κρυία πετοχσε σάν περσιτά κι' άχρησα τό μικρό ποσοδ' ακόμη χόχθι πίσω από τη βαρσιδία πόρτα χόχονόσπιτου, νιαουρίσματα ξεθωριασμένα, έψυχα στην άρχή, πού δυναμωσαν κατόπι σάν άρχισαν να εγλάζων από τό κρύο, τάραξαν τη σγαλιά της έρημης γωνιάς.

Αγαπούσε τη γατούλα της, αλλά δέ σήκωνε τις φωνές των μικρών. Τί κρίμα, άλήθεια!...

Έπειτα από λίγη ώρα, ένα παιδί του δρόμου περνούσε από εκεί. Άκουσε τό θλιβερό νιαούρισμα των δυστυχισμένων ύπόρξων, σάθθηκε για μιά στιγμή σκεπτικό, διατοχτικό, και κατόπι πλησίασε και πήρε στα χέρια του ένα γατάκι. Άκουσα τό μικρό να λέη χαρούμενα, καθώς άπομακρυνόταν: «Πόσο θα χαρή ή μαμιά πού θαποχτήσουμε κι' έμεις ένα γατάκι!»

Ποιός ξέρει με πόσες φροντίδες θα προσπαθήσει να συγκρατήσει στη ζωή και να μεγαλώσει αυτό τό ξελιγωμένο από την πείνα και τό κρύο γατάκι...

Παντέρημος

ΜΕΛΙΣΣΟΤΡΥΓΟΣ

— Λοιπόν, Κωστάκη, θάρθης στο χωριό, να δής τό μελισσότρογο;

— Άκούς εκεί! Μετά χαράς κύρ-Μάνθο! πάντα, ξέρεις, είχα αυτή την επιθυμία: πρώτα-πρώτα να δώ τό χωριό σου και την κομπάρρα μας, κι' έπειτα τον τρύγο...

— Έτσι; Λοιπόν την Κυριακή τ' άπόγευμα θα στείλω τον Πέτρο μου νάρθης...

— Έτσι κι' έγινε. Σκό δρόμο, ό Πέτρος μου έξήγησε ότι τά μελίσοια τά τρυγούν δυο φορές τό χρόνο' μιά τότε τέλη του Μαΐου και μιά στις άρχές του Σεπτεμβρίου.

Όταν φτάσαμε στο χωριό και μπήκαμε στον αυλόγγο του σπιτιού, μās υπόδεχθηκε πρόοχαση και γελαστή ή καμπάρρα με τό μικρό της γιό — τό βαφτιστικό μας.

Τό μελίσοια θα τά τρυγούσαν τό πρωί, στις τέσσερις, για να μη τους έμποδίζουν οι μελίσοις. Τότε λοιπόν ήταν με ξύπνησαν; είδα τον κομπάρρο-Μάνθο να φορεϊ μιά μάσκα ειδική για τον τρύγο και χοντά μάλλινα γάντια. Κρατούσε στα χέρια του ένα δέμα από γλωρά φύλλα και ξερά βότανα. Ό γιός του, με την ίδια στήλη, κρατούσε στα χέρια του ένα δοχείο σάν μεγάλο λαδικό. φαντασθήτες, αλλά με δυο στόματα. Η κομπάρρα κρατούσε ένα καψι πελάριο κι' ένα μαχαίρι σάν αυτό πού κόβουν τριεί οι μπυκαλήδες. Αυτή όμως δεν φορούσε μάσκα, γιατί δέ θαπερνε μέρος στη δουλειά. Μοδ' φόρεσαν και μένα μιά μάσκα, κι' έπειδή δεν είχαν τρίτο ξευγάρι γάντια, μου έχωσαν τά χέρια σέ δυο χοντρές κάλτσες. Έτσι κάνοπλοι καταβήκαμε στον κήπο.

Ηταν ακόμη νύχτα σχεδόν, κι' ή χαρηνγή, ό.τι άρχιζε να λάμπει. Προχωρήσαμε ός τις κυψέλες κι' εκεί ή κομπάρρα άφησε τά πράγματα κι' έφυγε. Ό Πέτρος άνοιξε εκείνο τό δοχείο πού κρατούσε, έροϊξε μέσα φύλλα και βότανα, τάναψε και τόκλεισε προσεχτικά, ένώ ό κύρ-Μάνθος άνοιγε μιά μικρή τρύπα στο επάνω μέρος μιάς κυψέλης. Σ' αυτό την τρύπα ό Πέτρος έφάρμοσε τό ένα στόμα του δοχείου

κι' από τό άλλο φυσούσε μέσα τον καπνό πού έβγαζαν τά βότανα. Απ' αυτό τάλιζόνταν οι μέλισσοι και έπαιρναν κουβάρια, βελουδένια κουβάρια, στο κάτω μέρος της κυψέλης, αφήνοντας έλευθερές τις κρηθίδες. Ό κύρ-Μάνθος άνοιξε τότε την κυψέλη, πήρε στο χέρι τό μαχαίρι κι' άρχισε να κόβη κρηθίδες και να τις σοριάζει στο ταψί. Μερικές μελίσοις πού δεν είχαν ζαλιστεί άρχισαν να πετούν πάνω από την κυψέλη άνήσυχτα. Μά έμās δεν μās έφοβίζαν, γιατί είμαστε διπλισμένοι με τις μάσκες μας. Μπροστά ό Πέτρος, πίσω ό κύρ-Μάνθος και έξοπίσω εγώ, προχωρούσαμε από κυψέλη σε κυψέλη. Τό ταψί άρχιζε να γεμίζει, και ό Πέτρος πού τό κουβαλούσε άρχισε να διαμαρτύρεται... δειλά-δειλά. Μά και ό ήλιος άρχισε ν' άνεβαίνει στον ούρανό και οι άχνητες του έπεσαν στο ταψι πού φάνταζε σέ διαμαντένιο. Οι μελίσοις γινόνταν περισσότερο ένοχλητικές. Έτσι άναγκάστηκε ό κύρ-Μάνθος ν' αναβάλλει την ύπόλοιπη εργασία για τό άλλο πρωί. Σέ λίγο δοκίμασα τη νέα σοδειά του κομπάρρου μ' ένα κομμάτι φρέσκια κρηθίδα...

Περιπλοκός

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ό μικρός Τάκης πηγαίνει με τό μπαμπά του στα έγκαίνια ένός μεγάλου ιδρύματος. Κάθε φορά πού μπαίνουν οι πρέσβεις των διαφόρων ένών, ή μουσική παίξει τους ύμνους τους' όταν όμως μπαίνει ό Πατριάρχης, ή μουσική δεν παίζει τίποτος. Τότε ό Τάκης γυρίζει έκπληκτος και ρωτά τό μπαμπά του:

— Μπαμπά, γιατί δεν παίζουν για τον Πατριάρχη τό Ήλληλούια; **Ίσουλός Καϊσάρ**

Ό Κουφιοκεφαλάκης γράφει γράμμα και διηγείται: «Σήμερα τό πρωί είδα κάτι φοβερό: ένα αυτοκίνητο κίνηκε... ζωντανό μέσ' στο δρόμο!» **Ίσωνίτης Μαλακούτης**

— Μαμμά, για κάτι πού δέν ξέκαμα, θα με τιμωρήσεις; — Όχι, παιδί μου. Πώς θα σε τιμωρήσω, άν δεν έκαμες τίποτα; — Έ, λοιπόν, δέν έκαμα τό θέλημα πού μου είπες. **Νιάτης Αδάμας**

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οι συνδρομητάι μου, διαν λήγη ή συνδρομή των, να την ανανεώσουν άμέσως, χωρίς να με υποβάλλουν εις τον κόπον και τό έξοδο να τό υπενθυμίζω στον καθένα ιδιαιτέρως. Η εγχαίρη ανανέωση της συνδρομής είναι τό πρώτιστον χρέος του καλοϋ συνδρομητού. **Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Αθήνα, 42 όδός Εύροπιδου, 2 Ιουλίου 1930

ΜΠΗΚΑΜΕ και στον Ίουλιό.

Είναι ό πρώτος μήνας των Διακοπών... Και πώς θα τις περάσουμε!... Ά, πολύ άφρατα! Και πρώτα-πρώτα θα μού γράψετε πιο συχνά τώρα, γιατί θάχετε καιρό. Έπειτα θα καταγίνεσθε μαζί μου περισσότερο. Έκτός από τό φυλλάδιό μου, πού θα σας έρχονται δυο κι' άν πάτε, θα διαβάσετε και παλιότες μου τόμους, απ' αυτούς πού αγοράσατε ή θήγοράσατε για τό καλοκαίρι: θα γράψετε ακόμα, με την ήσυχία σας τώρα, και θα μού στέλντε κομμάτια για τη Σελίδα' και τέλος, τό κυριότερο, θα έτοιμάσετε άπαντήσεις στους διαφόρους Διαγωνισμούς. Γιατί, καθώς είπα, σέ λίγο θα προκηρυχθώ τό Πένταθλο του 1930-31. Κι' έκτός απ' αυτό, πού θα περιλαμβάνη πέντε Διαγωνισμούς, θα προκηρυχθούν κι' έννας-δυο άλλοι, άνεξάρτητοι. Βλέπετε λοιπόν, ότι τί Διακοπές μας θα τις περάσουμε θαυμάσια!

Αλλά και τό Ξεσπάθωμα δέν πρέπει να σταματήσει τώρα. Θέλει κι' αυτό μιά εργασία, για την όποία δέν εύκαιρεί κανείς πάντα τό χειμώνα. Μπορείτε να γράψετε σέ τρεις-σέξι φίλους, και να τους συσταίνετε τό περιοδικό μας. Κι' άν θα ταξιδέψετε, θα γνωρίσετε σέ ταξίδια σας πολλά παιδιά, — τό βαπόρι, στο τρένο, στο ξενοδοχείο, — πού μπορείτε να τά κατηχήσετε και να τά προσηλυτίσετε: «Κί-σαι σνδρομητής, σνδρομητριά, στη διαπλάσι;» — Όχι. — Ω, πώς είναι δυνατό! Έγώ είμαι. Και μπορώ να σέ κάμω και σένα. Θέλεις; — Ναι... μ... τί είναι καθ'αυτό αυτή ή διαπλάσι; Δέν την έξέρω...

— Ω, εγώ να σου πώ. Έτσι άρχιζε συνήθως ή κουβέντα, κι' έξακολουθεί... μέχρις άποτελέσματος.

Ένα πολύ δημοφρο βιβλιαράκι μού δώσαν και διάβασα αυτόν τον καιρό. Είναι τό «Παιδικά Διηγήματα» του μεγάλου άγγλου συγγραφέα Rudyard Kipling — θα τόν έχετε βέβαια άκουστά, — μεταφρασμένα από την Κα Ν. Ι. Κ. και καλοτυπωμένα, με άστερες εικόνες πού τις έκαμε ό ίδιος ό Κίπλιν. Έν' απ' αυτά τά διηγήματα δημοσίευσα κι' εγώ σέ παλιό μου τόμο' είναι τό «Έλεφαντόπουλο» πού άνέφερε στο τελευταίο της διήγημα κι' ή κ. Ρέζ-Ζαρροπούλου. Όσοι τό διαβάσανε, θα τό θυμίσате. Έ, τέτοια θωμάκια διηγήματα τό βιβλιαράκι περιέχει πολλά: «Πώς έγινε ό λαίμαξ της φάλαινας», «Πώς έγινε ή κωμπάρρα της καμήλας», «Τό τραγουδι του καγκουρά», «Πώς έγινε τό άλφάδι», κτλ. κτλ. Πολύ θα διασκεδάσετε άν τά διαβάσετε. Και δέν είναι δύσκολα. Τό βιβλιαράκι κοστίζει μόνο 25 δραχμές. Και μπορείτε να τό αγοράσετε από τό γραφεϊο μου ή μού παραγγίλετε να σας τό στείλω, με προσθήκη των ταχυδρομικών δρ.

4.50 διά τό Έσωτερικό και δρ. 6.50 διά τό Έξωτερικό.

Χαίρω πού τώρα είσαι καλά, Βοναπάρτη. Κάτι τέτοιο υπάθετα πού δέν μού έγγραφες τόσους μήνες, γιατί άν ήταν μόνο τά μαθήματα, θάβρισκες κάπου-κάπου λίγο καιρό σ'αυτό τόμο μ' έγγραφες. Ω, σ' εύχαριστώ πολύ για αυτή την έγγάπη, πού μού τη λέει τόσο άφρατα τό γράμμα σου! Όσο για τις έντοπώσεις σου από τον καλιό μου έκτενο τόμο πού διάβασες, έ, βέβαια, εδω κι' είκοσιπέντε χρόνια ήμουν πολύ αλλοιώτικη από σήμερα. Άλλωστε διαφορά στο καλύτερο βλεπαι κανείς κι' από χρόνο σέ χρόνο. Μ' όλο τότο, πάντα είμαι ή ίδια, και κάθε μου τόμος, όσο παλιός κι' άν είναι, — τό είδες και σύ, — μπορεί να τέρψη και να διδάξη.

Μά ποιος λέει, Σαπουνοφουσα, πώς τά άπλοασπούλα δέν καταλαβαίνουν από λογοτεχνία και ποίηση; Άπεναντίας καταλαβαίνουν και πολύ, όπως τό μαρτυρεί ή Σελίς Συνεργασίας, πού σ'αλλάζει ανέκαθεν από τόσο άφρατα λογοτεχνήματα παιδιών, και πεζά και έμμετρα. Π. χ. στο σημερινό, δέν είναι άφρατα τό ποίημα της Νεράιδας του Γαλιού, κι' εξαιρετικό πραγματικώς ός γράφω τό κομμάτι της Αθισμένης Αμυγδαλής; Κι' άφίνω τάλλα...

Για την άπορία σου τώρα, ίδου: αυτότά σύνθετα από τό φίλό είναι προπαροξύνονα, φιλόπαππος, φιλόστομας, φιλόσοφος, φιλόδοξος' έτσι λοιπόν και φιλόλογος, κι' όχι φιλολόγος. Αδιαφορο άν λέμε θεολόγος, γραφολόγος, παθολόγος κτλ. πού είναι άλλη κατηγορία. (Γραμματικώς δηλαδή δέν έχει καμιά σχέση τό φιλόλογος = φίλος του λόγου, με τό θεολόγος = ό λέγων περί Θεού!) Ω-τόσο, στην κοινή γλώσσα, πολλοί λένε φιλολόγος, για να μην κάνουν έξαίρεση, άφου όλα τάλλα είναι παροξύνονα.

Η Ένδοξη Σημαία έτυχε να ιδώ την πυρκαϊά του ύδροπλάνου στο λιμάνι της Μιτυλήνης. Μόλις διαδόθηκε τό δυστύχημα, άρπαξε, λέει, τά κιάλια της, άνέθηκε στα περαμιά κι' από κει παρακολούθησε τό «μεγαλοπρέπες θέαμα, ός άλλος Νέρων βλέπων την Ρώμην καιομένην». Κάθε άνθρωπος, βλέπας, έχει μέσα του και κάτι τό νερώνισο: όταν τού τυχαίνει, παρακολούθει κι' αυτά τά θέαματα και διασκεδάει με τη μεγαλοπρέπιά τους, αδιαφορο άν συλλογίζεται μόλα—κι' άν λυπάται μαζί — για τη ζημία, για την καταστροφή βλικού, και κάποια και για τον τραγικό θάνατο ανθρώπων...

Μου στέλνω τό πιο έγκαρδιά μου συλλυπητήρια, Σαρδανάταλε, για τό θάνατο του καλοϋ σου πατέρα, Έννοώ τον πόνο σου σέ τέτοιο δυστύχημα, πού πάντα είναι φοβερό, μά ακόμη περισσότερο από τους άλλους πού συνέβη σέ σένα. Άλλά πρέπει να κάνης όποιον ή μπορεί να γίνη.

Η Δέσφη, πού είχε τόσον καιρό να μού γράψη, μού γράφει σήμερα πολλά άφρατα κι' ενδιαφέροντα. Άνήμερα σ'άλλα, ότι τελευταία στην πόλη της, σ' ένα σπίτι, παρουνούζοσαν κάθε βράδυ ένα... χέρι κι' άφινε ένα σφαιρίωμα, πού ζήτους με φοβέρες λεπτά. Η Άνωμερα δέν κατόρθωνε να βρη τον φορσέρ κι' ό κόσμος έλεγε πώς ήταν φάντασμα. (Ναι, σάν τό φάντασμα τού κ. Μελά στο προηγούμενο φυλλάδιο...) Μού γράφει ακόμη ότι, όπως στην Έρηση Δρόσο, και σ' αυτή την άρσσει πολύ ό «Όχτώδρης». Κάθε φορά πού έρχεται, της φαίνεται σάν ένα ξεκούρασμα ύστερ' από τό κούρασμα του καλοκαιριού Κι' άλήθεια, μήπως και τό καλοκαίρι, στο τέλος, δέν κουράζει.

Αλλά τί τά θέλετε! τό αληθινό κούρασμα είναι οι εξετάσεις, και τό αληθινό ξεκούρασμα οι διακοπές; Με τί χαρά μού γράφει ή Χαρηνγή ότι τελείωσε, ότι τώρα θα ξεκουρασθώ και ότι θα διακόψω τό συλλαδία μου από τό 23ο, πού τά είχε άφήσει εξαιτίας των διαγωνισμών. Κι' ή χαρά της είναι ακόμη μεγαλύτερη γιατί ήρθε πρώτη στην τάξη της με βαθμό 9 1/2. Οι άλλες κατόσφισσαν και παραπονέθηκαν στον καθηγητή γιατί νά πάρουν βαθμό κατώτερο. Κι' ό καθηγητής, μ' αινιγματώδες πρόσωπο, τούς είπε: «Μή ή Χ είναι Διαπλοασπούλα!» Πολύ σωστά! Μπορούσε μά Διαπλοασπούλα να μην πάρη τον πρώτο βαθμό; — Για τό άλλο πού με ρωτά, της άπαντώ ναί, να στείλω. Δέν μπορώ να της άρνηθώ, άφου μ' έτίμησε τόσο στο Σχολείο.

Τη χαρά για τό καλοκαίρι έγφράζουν και κάτι σήτοι πού μού στέλνει ό Παρανοθένης. Είναι άτεκνη βέβαια, αλλά ειλικρινείς. Ό φίλος μου τούς ανακάλυψε μέσα σ'ένα περιανό του γράμμα, για μένα, έρχασμένο μέσα στον... Σενοφάντα του. Περιέργο όμως να μού γράφουν γράμματα και να έγχοιν να μού τά στέλνουν! Γιατί κ' άλλοι τ'όχουν πάθει.

Ένα πολύ παράξενο περιστατικό μού διηγείται ό Νεμρώδ. Στο σχολείο του, την τελευταία ήμέρα, όταν τά παιδιά διάβαζαν μπροστά στον καθηγητή μιά έκθεση πού τους είχε δώσει να γράφουν, ό μαθητής Γ. διάβασε, τελευταίος απ' όλους, την καλύτερη. Όλοι τον συγχαίκαν. Κ' άκείνος τότε σήκώνεται, βγάξει από την τσέπη του ένα μπουκαλί με «καφάι ήγρό» κι' άρχιζει... να πίνη! Ηταν ίδιο και τό έπινε για ν' αυτοκτονήση! Για ποιά λόγο άραγε; Έπειδή έγγραφε την καλύτερη έκθεση;... Φαντασθήτε τώρα την άναστατάση και τη συγκίνηση των μα-

Πώς θα περάσετε πιο εύχάριστα τό καλοκαίρι σας;

Είναι άπλουστάτο: Θα προμηθευθήτε δους περισσότερους μορσείτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

και θα τους πάρετε μαζί σας στο ταξίδι, στην έξοχή, όπου θα πάτε, — αλλά κι' όπου θα μείντε, — για να περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνος Τόμος της Β' Περιόδου άρκει, με τις 400 του σελίδες, με τά τρία ή τέσσερα μυθιστορήματά του και με τά τόσα άλλα πού περιέχει. Άν πάρετε μάλιστα τον Τόμο του 1929, πού έχει 600 σελίδες και 8 μυθιστορήματα, τί άλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογοι δημοσιεύεται στα φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθήτε τον και κάμτε έγκαίρωσ την προμηθειά σας, άν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

θητών και καθηγητών. Ἀμέσως, μ' ἐν' αὐτοκτονία, πού περιμένα ἐπὶ πάρη κάποιον ἄλλο μαθητῆ, ὁ δου-
 χιωμένος ἐκείνος μεταφέρθηκε
 στὴν πλησιέστερη Κλινική. Καὶ μὲ
 τίς περιποιήσεις τῶν γιατρῶν, ἔγινε
 καλά. Τὴ περίεργα πρῶγματι πού
 συμβαίνουν στὸν κόσμο! Κι' ἐν' ἀπὸ
 τὰ περιεργότερα βέβαια, γ' ἀπο-
 περάται αὐτοκτονία ἓνα παιδί, τὴν
 ἴδια στιγμή ἐνός μικροῦ του θριάφ-
 βου! Γ' αὐτὸ λένε ὅτι ἡ τρέλλα δὲν
 πᾶει σὰ βουνί...

Ἐλαβα τὴν συνδρομὴ σου, Πό-
 ση Γ. Παρασκειαΐδου, τὴ δεύτε-
 ρη ὡς τώρα, σ' εὐχαριστῶ πολύ,
 καὶ χάρη πὸ ἀποφάσεις νὰ μοῦ
 γράφης καὶ νὰ μπῆς στὴν κίνηση.
 Βέβαια εἶναι καιρὸς, ἀφοῦ τώρα θὰ
 δώσης ἐφετάσεις νὰ πᾶς στὸ Γυμνά-
 σιο. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω διὰ τὴ ἐν-
 δοκιμήσῃς καὶ σὺ καὶ θὰ πάρῃς πολ-
 λά βράβεια, σὰν τὸν πατέρα σου,
 τὸν καλὸ δέξαστο φίλο μου. Περι-
 μένω λοιπὸν νὰ μοῦ ξαναγράψῃς
 μετὰ τίς ἐφετάσεις καὶ νὰ πάρῃς
 ψευδώνυμο.

Λιάνα, Δροσοπηγή, Ἀγνήθη,
 Μικρὸ Καλλιτέχνη, Καμέλια, Πε-
 ρικλοκάς, Ἐρεϊνή, Οὐράνιο Τόξο
 καὶ Νεράϊδα τῆς Σπορτεϊνιάς, Ἐλα-
 βα τὰ ὄρατα σας γράμματα καὶ θὰ
 σας ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε
 ἀνανοῦνται, ἐν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὴ
 δικαιοσύνη, ὁρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀ-
 νανουθόμενα ἰσχύουν ἀπὸ τὴν 30 Σεπτεμβρίου
 1930. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν
 εἰς ἄγρια καὶ ὅσα ἀπὸ Β, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Ἐξονο-
 στος Ἀπῆχς, κ. (ΤΑ). Περὶ-
 φανο Ἐλατο, κ. (ΙΓ). Ἀθηναί, κ.
 (ΕΠ). Τροβαδούρος, ἄ. (ΓΤ).
 Τζιτζιλί, ἄ. (ΓΠ). Ἀστραπιαῖος
 Καβαλλάρης, ἄ. (ΓΑ). Ζιζάνιον
 τῆς Ζακύνθου, κ. (ΜΚ). Μυστη-
 ριῶδης Προσωπιδόφορος, ἄ. (ΙΙ)
 Θεσσαλικὸ Ρόδα, κ. (...)

Ἀνανοῦσις Ψευδώνυμων:
 Ἀμασυλλίς, κ. Πούλια, κ. Χρυ-
 σόθεμις, ἄ. Δευκάτης, ἄ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς
 φίλους τῆς: Ἀνθισμένην Τριαν-
 φαυλλάδην (φύλλα καὶ Μ. Μυστι-
 κὰ σοῦ ἔστειλα· τὸ ψευδώνυμό σου,
 εἶδες, ἀνεκρίθη) καὶ ἄλλισιν τῶρα
 ἂν μοῦ γράφῃς συχνά· ἀλλὰ γὰρ εἶ
 δὲν διαβάξῃς καὶ τὸν Ὀδηγὸ; ἐν
 τὸν διαβάξῃς, δὲν θὰ μὲ ρωτοῦ-
 σες ἂν ἔχῃς τὸ δικαίωμα νὰ λά-
 βῃς μέρος σ' αὐτὸν τὸ Διαγωνισμὸν
 πούσ ἄλλος λοιπὸς ἔχει; (...) **Με-
 γερμένην Ὀλλασσαν** (καλὸ ταξίδι·
 τώρα περιμένο γράμμα σου ἀπὸ τὴ
 Δευκάδα, παρακαλῶ ὅμως νὰ εἶ-
 ναι γραμμένον μὲ πικρὴ ζωνηὴ μαλά-
 γη, γὰ νὰ μὴν κάμω τόσο κόπο
 γὰ τὸ διαβάσω, ὅπως τὸ σημερινόν)
Ὁμορφην Κουκλίτσαν (θερμὰ
 συγχρηγήτρια γὰ τὸ ἀπολυτήρι-
 ον· εὐχαριστήρια γὰ τὸ ξεσπάθω-
 μα· τὸ ψευδώνυμο ἀνεκρίθη) **Λυ-
 σόχαρτο** (καὶ σένα σ' εὐχαριστῶ
 πολὺ γὰ τὸ ξεσπάθωμα· τίς λύσεις
 αὐτές νὰ τίς ξανασταλῆς; ζητηθέν-
 τα ἐστάλησαν) **Ἰωάν. Δ. Τσιρι-
 μάκων** (ἔχει καλῶς· μπορεῖς νὰ
 μοῦ γράφῃς ἕταν ὄλεγε, χωρὶς νὰ
 δικαιολογήσαι ὅσο συχνότερα μὲ-
 λιστα, τόσο καλύτερα) **Συριανὸν**

Διάβολον (σὲ συγχάιρω γὰ τὸ
 «λίαν καλῶς»· ἂν ὄμεις ὁ βαθμὸς
 τῆς διαγωγῆς σου βρειωθῇ μόνο
 γιὰτὴ δὲν ὄλεγε νὰ παίρῃς ἄλλο
 περιοδικὸν ἀπὸ τὸ δικό μου, — πού
 ὄρισμένως εἶναι πολὺ ἀνώτερο ἀπ'
 αὐτὸ πού σὰς συσταίνων στο ἀχο-
 λαιο, — πρέπει νὰ τὸ κληραύῃς·
 ἔστειλα) **Τάμην Τζαβέλλαν** (ἐλα-
 βα· καλὴ διακένδασον στὴν πατρι-
 δα) **Ροδοστάκτον** (εὐχαριστῶ
 πού μὲ συσταίνεις στοὺς φίλους σου·
 τὸ πούρημά σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ
 τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ) **Γεν-
 ναίων Ἡπειρώτην** (20 ὁρ. πρέ-
 πει νὰ σταλῆς ἀκόμη) **Πούλιαν**,
Μυστηριώδη Ντεκατέβ, Σπίγγα
 κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ
 τὴν 1 Ἰουλίου, θ' ἀπαντήσω στὸ
 ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 2500ῦ Διαγωνισμοῦ. Τοῦ
 φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δυνάται
 μέχρι τῆς 5 Σεπτεμβρίου.

445. Δεξιόχειρος

Χωρὶς αὐτὸ δὲν περιαντῶ...
 Βάξω μπροστὰ τὸ τέλος τῆς ἡ-
 μέρας
 Καὶ ζῶ τὸ κάνω στὸ λεπτό,
 Μά τι ὀκνηρό! τῆς ὀκνηρίας τὸ
 [μέρας
 τῆρας!
 Δευκάτης

446. Συλλαβογράφος

Μὲ σύνδεσμο, μὲ ἀρχαίω θεῶ,
 Νότα καὶ νῆσο κοντινὴ,
 Κλεισμένους μέσα στὸ γραφεῖο,

Χτίζεις παλάτι ξακουστὸ
 Σὲ μὴ πρωτευούσα κλεινὴ
 Ἡ.μ' ἐν' ἀρχαίω νεκροταφεῖο.
 Νέρεσις

447. Στοιχειόγραφος

Μὲ πληρώνεις καὶ φωνάζεις
 Πάντα πῶς εἶμαι βαρὺς...
 Ἄλλὰ τάχικὸ μοῦ βγάξεις
 Καὶ κάπὶ φιλό θωρεῖς,
 Ἰππέτης τῶν Κύκνων

448. Μεταγραμμαισμός

Μ' αὐτὸν καθένας μας γελᾷ
 Στὸν Κινηματογράφον.
 Ἄν βόλω δέλτα ἀντὶ τοῦ λά
 Μὴ νῆσο ξένη γράφῃς.
 Ἄσπραπὸ βροντο

449. Πυράμις

+
 * + *
 * * + * *
 * * * + * * *
 * * * * + * * * *
 * * * * * + * * * * *

Οἱ σταυροὶ καθένας ἰχθύς. Ὁ-
 ριζοντιῶς, σταυροὶ καὶ ἀστρί-
 σκονι, ἐκ τῶν ἄνω κατὰ σειρὰν·
 μεγάλῃ θεῶ, μέρος τοῦ ποταμοῦ,
 μέρος τοῦ νευρικοῦ συστήματος,
 ὄρος τῆς Φυτολογίας (μέρος τοῦ
 φυτοῦ) καὶ μέλος τῆς Συγκλήτου.
 Ἰωλίας Καίσαρ

450. Κρυπτογραφικόν

1234567889 = Ἀρχαῖος αἰοῦδος
 2785 = Ἐπιπλον
 326689 = Ζῶον
 456788989 = Ἀρχαία βασιλείασις
 567889 = Νῆσος
 653789 = Ἀρωματικόν
 738989 = Μετεωρολογικόν
 8663 = Καθ' ὕπνου
 946889 = Ἰχθύς
 Χιονολευθεύς

451. Πτερωτὸν Γράμμα
 Ἄνθος τοῦ ἀγροῦ—Χερσόνη-
 σος τῆς Ρωσσίας—Αὐτοκράτωρ
 σοῦ Βυζαντίου—Ποταμὸς τῆς
 Ρωσσίας—Πτηνὸν—Ποταμὸς τῆς
 Ἑλλάδος—Ἀρχαία βασιλείασις.
 Αἱ λέξεις αὗται ἔχουν ἀπὸ ἑ-
 πτά γράμματα, ἐν τῶν ὁποίων,
 κοινὸν εἰς ὅλας, (τὸ πτερωτὸν)
 εἶναι πρῶτον τῆς πρώτης, δεύ-
 τερον τῆς δευτέρας, τρίτον τῆς
 τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς.
 Περιφρουρήνητη

452. Διπλῆ Ἀριστιχίς
 Τὰ μὲν ὀρχικὰ τῶν κάτωθι ζη-
 τούμενων λέξεων ἀποτελοῦν μα-
 θητῆν τοῦ Σωκράτους, τὰ δὲ τρί-
 τα γράμματα πόλιν τῆς Μ. Ἀσίας:
 1, Φυσικὴ Ἐπιστήμη 2, Ὅρος
 περιήμιον ἐκ τῆς Π. Διαθήκης 3,
 Πρόσωπον τραγωδίας τοῦ
 Σαίχητη μισητόν 4, Ποταμὸς
 τῆς Γερμανίας 5, Ποταμὸς τῆς
 Ἑλλάδος 6, Πτηνὸν 7, Φυτὸν
 εὐώδες 8, Ποταμὸς τῆς Ἀμερι-
 κῆς μὲ ματαφράκην.
 Νεράϊδα τῆς Σπορτεϊνιάς
453. Φωνηεντόληπον
 888τ - τν - δῆλαν
 Καπετὰν Μουστακίς

454. Ἰνδικὸν Γρῆφος
 π4 (οὐσιαστικόν) — π4 (οὐσια-
 στικόν) — π6 (ῥήμα) — α3 (ἐπίρ-
 ρημα) — α6 (ἐπίθετον) — ο4 (οὐ-
 σιαστικόν).

Ὅ μετὰ τὸ ὀρχικὸν ἐκάστης
 λέξεως ἀριθμὸς σημαίνει πόσα
 γράμματα ἔχει ἀκριβῶς.
 Μύρτα Γ. Ρέκου

Διὰ τοὺς Γαλλομαδαίς
455. Charade

Mon premier figure sur la tête
 De quelques animaux rumi-
 [nants;
 Par mon second on a... la vue
 [parfaite;
 Mon tout auteur dramatique
 [éminent.
 (Πρωτόστονον)
 Ἀντιγέννη

ΑΥΞΕΙΣ
 τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 16

220. Πιπέρι (πῖ, περῖ).— 221.
 Ἴανός-Φανός.— 222. Δίδω-Διδώ.
 —223. Αὐστρία τρία.
 224. Υ 225. ΡΩΜΑΝΟΣ
 Κ Λ Ε Ι Σ (ὄμος, μάραρον,
 ΠΑΡΓΑ ἄμμα, νομός, ὄρ-
 ΑΚΑΡΙ μος, σῶμα.)— 226.
 Υ Α Η (ὄμος, μάραρον,
 ΜΕΛΙΚΟΝ ἄμμα, νομός, ὄρ-
 ΕΝΟΦΟΝ μος, σῶμα.)— 226.
 Ι Ω Α Ν Η Σ ἄμμα, ἄφροδ, φά-
 ρμα.— 231. Μή
 μου τοὺς κύλους τέρατα.— 232.
 Ὁ Πλίνιος ἦτο ἰστορικὸς (ὁ πλὴν
 ἰ ὡς η, το εἰς, τορ, οἰκος).— 234.
 A ta santé. (a.ta cent té).

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
 συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ
 δηλώσων ἀμέσως τὴν νέαν των
 διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖόν μας
 ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ
 τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταχυτάτης.
 Ἄλλος δὲν ἐθύνουμεθα διὰ τὴν
 ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἄ' — 608
Π ἄνθη Ἀβραάμ, Πηλοερίτι-
 χο Κεράκι, Σταράτη, Ἑλλάς.
 Γεωργία, ἀνταλλάσσομε τετραδικὰ καὶ
 ποτὰ; Στείλει: Κώσταν Μακρῶν, Ἐρ-
 μοῦ 178, Βόλου. Πυλῖα

Ἄ' — 609
Ε λείψι ἀπαντήσεων, βραβεῖα μόνον
 Σερμιζέτων. Ταῦς στείλιντας ἰσπερ-
 χριστῶ.

Ἄ' — 610
Α ἠλλογραφὰ μὲ ὅλες τῆς Νεράϊδας. Δέ-
 χεσθε; Περιμένω. Ἄσις: (Ἄ'—372).
 Ἐρση

Ἄ' — 611
Λ ΟΥΑΟΥΒΙΑ καὶ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ στὴ γιορ-
 τεύλα Σεν δέξομε δλοδρμερ εὐχῆς
 μωρωμένες πὲ τὴν ἄγαπὴ μας.
 ΛΕΥΚΗ ΚΑΤΑΙ, ΕΝΤΕΒΑ Γ Ε

Ἄ' — 612
 ἀνεκρινόμενα στὴν κίνηση χαιρετῶ
 ἢ τὰ παλαιὰ γνωστὰ μοῦ Διαπλαστούλα-
 ς καὶ τὰ νέα. Ἀνταλλάσσο τετραδικὰ,
 κάρτες μ' ἄλλοις-ες. Ἄλλογραφὰ μόνον
 μὲ κορίτσια. Ἄσις: Λουκία Γιαννοπούλου,
 Βάρωνος 3, Μυτιλήνη, διὰ Ἑξταπόδα

Ἄ' — 613
Π ἔθανες, Ἐσσηνάρδε Λά, καὶ δὲν φαί-
 νεται τόσο καιρὸς; Ἐπιτρέπεται δ' ἔ-
 να εἰσπεριελάττω νὰ ἰδοῦνται, ὅταν ἔ-
 φιατα συμφένωσιν τὸν καλὸν ἐπὶ τοῦ θε-
 οῦ τῆς μάχης; Ὁ μὲ ἀναγκασθῆς νὰ σὲ
 θέσω ὑπὸ δυσμένειαν, ἐν ἐνός μινός,
 δὲν ἐξέλιθς τῆς οὐδετερότητος!
 ΓΟΡΒΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Ἄ' — 614
Τ ῥέμ, λαδ τῆς Διαπλασσεῖς! Ὁ αὐ-
 τὸ σφῶσὸ μὲ τίς ἀποκαλύψεις μου:
 Ἀργῶ—Ἰασονίδου, Κλαίλια—Ἀδαμαντι-
 δου, Κόκκινη Καμέλια—Διογένους, Ὁρ-
 τανσία—Συνοτεροπούλου, Πρίγκη τῆς Ὀ-
 μιλίας—Παπαδόπουλος, Ναπολιῶν—Μα-
 νουσίσης, Ἰππέτης τῶν Κύκνων—Μπα-
 νισολογίης, Ἰνδικὸς Κύκνος—Καλοποθά-
 ης, Περιπλοκάς—Καταρῶς.
 ΓΟΡΒΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Ἄ' — 615
Ζ ητοῦμεν συγγνώμην καὶ παραλαβὴν τὰ
 Διαπλαστούλα πού μας ἔγραψαν, νὰ
 μὲς ξαναγράψουν.—διότι τὰ γράμματά των
 ἐξήθησαν λόγῳ διαφορῶν αἰτιῶν,—εἰς τὴν
 Ἄσιν: Ἀνθὶα Ζαντοῦλαν Ν. Καλιμαρού
 (διὰ Ἐλντα) δόδς Ἰπποκράτους εἰς Λά-
 ρισαν. Ἐλντα, Νόρμα
 Μύρτα, Νατάλια

Ἄ' — 616
Ε γιὰ τὴν συγχρηγήτρια στέλλω στὴν
 Ἄλκινα γὰ τὸν προσδάσμο τῆς
 ἀπὸ τὴν Γ' Τάξῃ τοῦ Γυμνασίου εἰς τὴν Ἄ'.
 Ἀνδριμῶν Τριανταφολλιῶ.

Ἄ' — 617
ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΙΣ
Ο Ευκοῦσθ, ἀφοῦ ἄρῃσες δλοδρμους
 στίλους, κατάντης νὰ πολεμᾷ μὲ...
 δετράχους!
 Ὁ Γέρδικος Δεσμὸς, ἀφοῦ ἔγραψε κρι-
 τικῶς, ἔλασαι νὰ τρώῃ γιὰ τὸ φόβο τῆς δυ-
 σπειρίας.
 Οἱ Πρίγκητες ἀφοῦ ἴδωσαν Πριγκη-
 πᾶτο, ἔβγαλαν καὶ πρόεδρο τῆς Διπρε-
 κρατίας!!!
 Καὶ ὁ Ταρῆς, ἀφοῦ ῥάτῃς τὸ τραπε-
 ζῶν, καὶ ἔλαβε ἰκανοποιητικὴ ἀπάντησιν,
 (ὅτι θὰ πᾶρι τὸ πρῶτο ἰ), ἔσπῃσας.
 ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΔΟΣ

Ἄ' — 618
Π ούλια, Ἰσπανία, Μεγάλῃ Ἑλλάς,
 Μανιτόφ, Μάριος, Ρόν Ροδίν, ἀν-
 ταλλάσσομε Μ. Μυστικὰ; Ἄσις: Τοῦλας
 Γεωργιάδης, Πόργον Ἡλίας. Βραβία

Ἄ' — 619
Δ ιαπλαστούλα-ες, πανεχίτω τὴν ἀλλο-
 γραφίαν. Ἀνταλλάξων Μ. Μυστικὰν,
 Κερτῶν Ἡθουσιῶν. Περιμένω αὐτὴ τὴ φο-
 ρᾶ, λόγῳ τῶν διακοπῶν, περισετέρας ἀ-
 παντήσεως καὶ πυκνότεραν ἀλλογραφίαν.
 Στείλατε εἰς τὴν Ἄσιν; Γεώργιον Δερδοῦ-
 φαν (διὰ Ε) Οἰκία Λιούμπα, Κοζάνην.
 ΕΡΜΗΣ

Ἄ' — 620
Ε ἰακουλὸς θ' ἀνταλλάσσο Μ. Μυστι-
 κὰ καὶ κληματογραφικῶς ἄστρας.
 Ἐχαριστῶ ἐπ' ὅσας ἔλαβα. Περιμένω ἐπ'
 ἄλλοις-ες. Ἄσις μου: Γεώργιον Δερδοῦ-
 φαν (διὰ Τσίν-Τσὸν) Οἰκία Λιούμπα, Κο-
 ζάνην. ΤΣΙΝ-ΤΣΟΝ

Ἄ' — 621
Ε ἰακουλὸς θ' ἀνταλλάσσο Μ. Μυστικὰ
 κάρτες καὶ ν. ἑλληνογραφίαν. Ἄσις μου:
 Γεώργιον Δερδοῦφον (διὰ Νασ) Οἰκίαν
 Ν. Λιούμπα, Κοζάνην. Περιμένω ἐπ' ὅ-
 σους ἐν ἔλαβα. Ναπολεῶν